

Kandidatafhandling cand. merc. aud.
Copenhagen Business School, 2009
Institut for Regnskab og Revision

Generationsskifte & Omstrukturering

- en løsningsmodel

Afleveret juni 2009

Udarbejdet af:
Søren With Petersen
10. juni 1977

Vejleder:
Dennis Dalsgaard Bernhardt

Censor:

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING M.V. 5

1.1 FORORD	5
1.1 INDLEDNING	5
1.2 PROBLEMFOMULERING	6
1.3 PROBLEMAFGRÆNSNING	8
1.4 MODEL- OG METODEVALG	9
1.5 OPGAENS STRUKTUR	10
1.6 MÅLGRUPPE	11
1.7 SYNSVINKEL	11
1.8 FORKORTELSER	11

2. VÆRDIANSÆTTELSE AF VIRKSOMHED 12

2.1 VÆRDIANSÆTTELSE AF VIRKSOMHED VED SALG TIL 3. MAND	12
2.1.1 INDLEDNING	12
2.1.2 GENERELT OM OVERDRAGELSE AF VIRKSOMHED TIL 3. MAND	13
2.1.3 VÆRDIANSÆTTELSE AF VIRKSOMHEDEN VED SALG TIL 3. MAND	14
2.1.4 MODELLER TIL PRISFASTSÆTTELSE	15
2.1.4.1 Diskonteret Cash Flow (DCF)	16
2.1.4.2 Det Frie Cash Flow (FCF)	16
2.1.4.3 Terminalværdien	17
2.1.4.4 Diskonteringsfaktor (WACC)	18
2.1.4.5 Markedsværdi af ikke-driftsmæssige aktiver og gæld	19
2.1.4.6 Særlige forhold	19
2.1.4.7 Anvendelighed af den Diskonteret Cash Flow-model	20
2.1.5. P/E (Price-Earning)	21
2.1.5.1 Anvendelighed af P/E-model	22
2.1.6. Substansmetoden	23
2.1.6.1 Goodwill	23
2.1.6.2 Anvendelighed af substansmetoden	25
2.1.6.3. Sammenfatning	25
2.2 VÆRDIANSÆTTELSE AF VIRKSOMHED VED SALG MELLEMLER INTERESSEFORBUNDNE PARTER	25
2.2.1 INDLEDNING	25
2.2.2 SKATTEMYNDIGHEDERNES KORREKTIONSADGANG	26
2.2.3 VÆRDIANSÆTTELSE AF AKTIER/ ANPARTER	28
2.2.4 FAST EJENDOM	31
2.2.5. GOODWILL	31
2.2.6. VÆRDIANSÆTTELSE AF ØVRIGE AKTIVER	32
2.2.7. EKSEMPEL PÅ VÆRDIANSÆTTELSE AF UNOTEREDE AKTIER	32
2.2.8. SAMMENFATNING	32

3. AKTIEOMBYTNING 35

3.1 INDLEDNING	35
3.2 SKATTEFRI AKTIEOMBYTNING MED TILLADELSE	37
3.2.1 BETINGELSER FOR AT GENNEMFØRELSE AF EN AKTIEOMBYTNING	37
3.2.2 FORRETNINGSMÆSSIG BEGRUNDELSE	38
3.2.2 ANSKAFFELSESTIDSPUNKT FOR AKTIERNE	39
3.2.3 ANSKAFFELSESSUM FOR AKTIERNE	39
3.3.1 SKATTEMÆSSIGE KONSEKVENSER VED AKTIEOMBYTNING	40

Indholdsfortegnelse

3.3.1.1 Skattemæssige konsekvenser af skattefri aktieombytning for aktionærene	40
3.3.1.2 Skattemæssige konsekvenser af skattefri aktieombytning for det erhvervende selskab	41
3.3.1.3 Skattemæssige konsekvenser af skattefri aktieombytning for det erhvervede selskab	41
3.3.2 LIKVIDITETSMÆSSIGE KONSEKVENSER VED SKATTEFRI AKTIEOMBYTNING	41
3.4 SKATTEFRI AKTIEOMBYTNING UDEN TILLADELSE	41
3.4.1 HVEM KAN BENYTTE AKTIEAVANCEBESKATNINGSLØVEN § 36A?	42
3.4.2 HVAD KAN INDGÅ I EN OMBYTNING?	43
3.4.3 BETINGELSER FOR GENNEMFØRELSE AF EN SKATTEFRI AKTIEOMBYTNING UDEN TILLADELSE.	43
3.4.3.1 Ny ejertid for aktier og bevarelse af oprindelig anskaffelsessum	44
3.4.3.2 Betydning af ny ejertid for aktier og bevarelse af oprindelig anskaffelsessum	45
3.4.3.3 Udbyttebegrænsning	46
3.4.3.4 Omfattet udbytte	48
3.4.3.5 Delkonklusion på udbytte	49
3.4.4 SAMMENFATNING	50
3.4.5 PRAKTISK EKSEMPEL PÅ AKTIEOMBYTNING	51

4. SPALTNING

4.1 INDLEDNING	55
4.2 SELSKABER DER KAN BENYTTE SKATTEFRI SPALTNING	56
4.3 GRENSPALTNING VS. OPHØRSSPALTNING	56
4.3.1 BETINGELSER VED GRENSPALTNING	57
4.4 SKATTEFRI SPALTNING MED TILLADELSE	58
4.4.1 ANMODNING OM TILLADELSE TIL SKATTEFRI SPALTNING	59
4.4.2 FORRETNINGSMÆSSIGT BEGRUNDET SPALTNING	59
4.4.3 VEDERLAGSAKTIER ELLER ANPARTER	60
4.4.4 SPALTNINGSDATO	61
4.4.5 SKATTEMÆSSIG KONSEKVENNS FOR DET INDSKYDENDE SELSKAB (MED TILLADELSE)	62
4.4.6 SKATTEMÆSSIG KONSEKVENNS FOR DET MODTAGENDE SELSKAB (MED TILLADELSE)	62
4.4.7 SKATTEMÆSSIG KONSEKVENNS FOR AKTIONÆRERNE (MED TILLADELSE)	63
4.5 SKATTEFRI SPALTNING UDEN FORUDGÅENDE TILLADELSE FRA SKAT	64
4.5.1 VÆRNSREGLER	65
4.5.2 ANMELDELSE AF SKATTEFRI SPALTNING	67
4.5.3 SKATTEMÆSSIG KONSEKVENNS FOR DET INDSKYDENDE OG MODTAGENDE SELSKAB (UDEN TILLADELSE)	68
4.5.4 SKATTEMÆSSIG KONSEKVENNS FOR AKTIONÆRERNE ELLER ANPARTSHAVER (UDEN TILLADELSE)	68
4.6 SAMMENFATNING	69
4.7 PRAKTISK EKSEMPEL PÅ SKATTEFRI SPALTNING	71
4.7.1 GRENSPALTNING. (MED TILLADELSE)	71
4.7.2 GRENSPALTNING (UDEN TILLADELSE)	73

5. FORLODS UDBYTTERET

5.1 INDLEDNING	75
5.2 A- OG B-AKTIER	76
5.3 FASTSÆTTELSE AF FORLODS UDBYTTERET	76
5.4 NYTEGNING AF B-AKTIER	78
5.5 ANVENDELIGHED AF FORLODS UDBYTTERET	78
5.6 EKSEMPEL PÅ FORLODS UDBYTTERET	79
5.8 SAMMENFATNING	80

6. KORT OM SAMBESKATNING

Indholdsfortegnelse

7. KONKLUSION	83
8. PERSPEKTIVERING	88
9. SUMMARY IN ENGLISH	90
10. LITTERATURLISTE	91
10.1 BØGER OG PUBLIKATIONER:	91
10.2 LOVE, CIRKULÆRER MV.	91
10.3 ARTIKLER	92
BILAGSMATERIALE	94

1. Indledning m.v.

1.1 Forord

Denne kandidatafhandling har jeg skrevet som afslutning på cand. merc. aud. studiet ved Copenhagen Business School. Afhandlingen er skrevet efter gældende regler på nuværende tidspunkt. Kandidatafhandlingen er skrevet færdig den 15. maj 2009.

Jeg arbejder til dagligt inden for revision og regnskab og har i forbindelse med udvælgelse af emne til kandidatafhandlingen fundet omstrukturering som et interessant område, da jeg i mit daglige arbejde ofte har beskæftigelse med dette. Dette giver mig en unik mulighed for at komme dybere ned i de regler og metoder, som jeg benytter i mit arbejde.

1.1 Indledning

I overvejelserne forinden gennemførelse af en omstrukturering eller et generationsskifte for et selskab, kan der være mange fagområder involveret. Det kan være: organisatoriske, konkurrencemæssige, Corporate Governance/ledelse, personlige, økonomiske eller skattemæssige.

Begrebet omstrukturering eller generationsskifte kan dække over hvilken som helst ændring i ejerstrukturen for et selskab.

I denne afhandling vil der alene blive fokus på det økonomiske og skattemæssige område i forbindelse med et generationsskifte.

M.h.t. det skatteretlige har der på dette område op gennem 1980'erne og 90'erne og frem til i dag været betydelige ændringer. Den første store ændring kom, da man indførte den skattefrie virksomhedsomdannelse tilbage i 1983, så det blev muligt at omdanne en personlig drevet virksomhed til et selskab uden, at der udløses beskatning ved omdannelsen. Efterfølgende blev

aktieombytning mulig, da ABL § 13 blev indført i 1984. Denne paragraf er senere blevet flyttet til ABL § 36.

Ved implementeringen af fusionsdirektivet i 1992, som omhandler fusion, spaltning, tilførsel af aktiver og ombytning af aktier, åbnedes mulighed for, at de nævnte operationer kan foretages mellem selskaber, uden at dette udløser skat. Det ene selskab succederer i det andet selskabs skattemæssige stilling.

Grundlaget til det ”skattefri” generationsskifte var lagt. Børn havde nu mulighed for at overtage forældrenes virksomhed ved succession og derved opnå skatteudskydelse. Forældrene slap for at blive belastet af en tung likvid skattebyrde eftersom børnene succederede i forældrenes oprindelige skattemæssige position.

Senest er lov nr. 343 af 18. april 2007 vedtaget, hvorved der bl.a. er blevet mulighed for at foretage spaltning, aktieombytning samt tilførsel af aktiver uden, at der forud skulle gives tilladelse fra SKAT.

De oprindelige regler er dog stadigvæk gældende i dag, og reglerne fungerer som to sideløbende regelsæt i dag.

1.2 Problemformulering

Formålet med denne afhandling er at redegøre for og vurdere udvalgte regler i forbindelse med omstrukturering af en virksomhed.

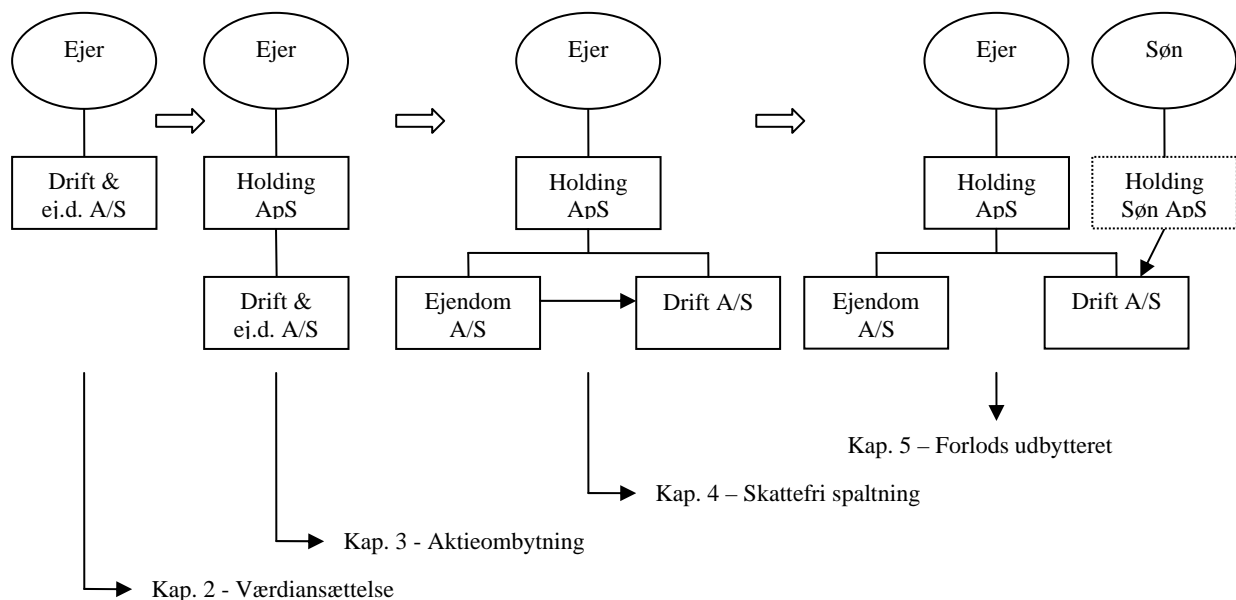
Afhandlingen er opdelt i kapitler for de hovedområder som der vil blive redegjort og vurderet på. Jeg vil have fokus på følgerne af vedtagelse af lov nr. 343 af 18. april 2007, lovgrundlaget for ABL § 36 A, hvor der blev skabt et tostrengede regelsæt for omstrukturering af danske selskaber.

Hovedproblem:

At give rådgivning i forbindelse med et forestående omstrukturering af en virksomhed, herunder at klargøre en virksomhed til et generationsskifte. Jeg har som revisor for selskabet fremlagt et løsningsforslag, figur. 1.2. En løsningsmodel som indeholder; Værdiansættelse, aktieombytning, spaltning og forlods udbytteret. Ved denne løsning vil ejeren kunne trække udbytte op i sit eget holdningselskab, spalte selskabet, så aktiver der ikke ønskes at blive en del af generationsskiftet

kan blive holdt særskilt. Og til sidst lade den yngre generation løbende overtage mere og mere af driftsselskabet.

Følgende hovedområder vil indgå i afhandlingen:

Figur 1.2 – Hovedpunkter i afhandling

Underproblemer:

1. *En redegørelse for og vurdering af reglerne ved værdiansættelse af en virksomhed.*

Herunder værdiansættelse af virksomhed ved salg til 3. mand eller ved salg til interesseforbundne parter.

2. *En redegørelse for og vurdering af reglerne ved skattefri aktieombytning.*

Herunder en redegørelse for og vurdering af reglerne ved skattefri aktieombytning med og uden tilladelse fra SKAT samt udbytteproblematikken ved skattefri aktieombytning.

3. *En redegørelse for og vurdering af reglerne ved skattefri spaltning.*

Herunder en redegørelse for og vurdering af reglerne ved skattefri spaltning med og uden tilladelse fra SKAT samt udbytteproblematikken ved skattefri spaltning.

4. *En redegørelse for og vurdering af reglerne ved forlods udbytteret.*

Herunder en redegørelse for og vurdering hvornår anvendeligheden af forlods udbytteret er en fornuftig løsning.

Afhandlingen vil indeholde faktiske beregninger på de økonomiske og skattemæssige konsekvenser ved de valgte metoder. Beregningerne har udgangspunkt i udvalgte cases vedrørende et forestående generationsskifte.

1.3 Problemafgrænsning

Som nævnt i indledningen omfatter en omstrukturering af en virksomhed mange fagområder såsom organisationsteori, konkurrencemæssige forhold, selskabsledelse m.v. I denne afhandling vil der alene blive belyst de skattemæssige regler og skatteretlige problemstillinger.

Øvrige områder som selskabs- og civilretlige problemstillinger vil kun blive medtaget i afhandlingen, hvis det direkte har en betydning for den skattemæssige behandling af de konkrete cases.

Afhandlingen vil kun omfatte gældende dansk lovgivning vedrørende danske virksomheder. Den skattemæssige behandling af omstrukturering i forbindelse med udenlandske virksomheder og grænseoverskridende omstruktureringer mellem Danmark og udlandet vil ikke blive behandlet i denne afhandling.

Historisk lovgivning vil udelukkende blive inddraget i afhandlingen, hvis det er relevant for besvarelsen af problemstillingerne. Herunder årsagen til vedtagelsen af lov nr. 343 af 18/4 2007, og hvilken betydning dette regelsæt har haft for mulighederne for omstrukturering i dag.

Lov nr. 343 af 18/4 2007 omfatter både skattefri spaltning, skattefri tilførsel af aktiver, skattefri aktieombytning og skattefri fusion. Da det i de konkrete cases i denne afhandling kun er relevant at beskæftige sig med skattefri aktieombytning og skattefri spaltning, vil skattefri tilførsel af aktiver og skattefri fusion ikke blive gennemgået nærmere i denne afhandling.

I forbindelse med den praktiske gennemgang af afhandlingen vil det være nødvendigt med en værdiansættelse af virksomhederne for at foretage den ønskede omstrukturering.

Værdiansættelsen vil ske ud fra salg til 3. mand og salg mellem interesseforbundne parter.

Reglerne og metoderne ved værdiansættelse vil blive gennemgået i afhandlingen, og der vil være eksempler på beregning af værdiansættelsen. Selve beregningen vil dog ikke blive gennemgået.

Ligeledes vil afhandlingen kun omfatte omstrukturering og generationsskifte i levende live, reglerne for omstrukturering ved død er reguleret særskilt og vil ikke blive gennemgået i denne afhandling.

Endelig vil denne afhandling ikke omhandle investeringsselskaber og udloddende investeringsforeninger. Disse selskaber er ikke omfattet af Lov nr. 343 af 18/4 2007 og vil ikke blive gennemgået yderligere.

1.4 Model- og metodevalg

Afhandlingen har til formål at give en beskrivelse og analyse af den skattemæssige behandling ved omstrukturering og generationsskifte. Herunder gennemgås relevante modeller for omstrukturering. Følgende modeller vil blive anvendt ud fra gældende lovgivning:

- Værdiansættelse
- Aktieombytning
- Spaltning
- Udbytte i forbindelse med aktieombytning og spaltning
- Generationsskiftemodel med forlods udbytteret

Data til behandling af afhandlingens problemstilling indsamles efter den kvalitative metode,¹ hvilket betyder, at gældende lovgivning, bekendtgørelser, cirkulærer, vejledninger hertil, domme, afgørelser, artikler og litteratur i øvrigt indsamles og anvendes til forståelse af afhandlingens problemstilling.

¹ Den skinbarlige virkelighed s. 40, Ib Andersen, 1. udgave 1997

Kapitel 1. Indledning

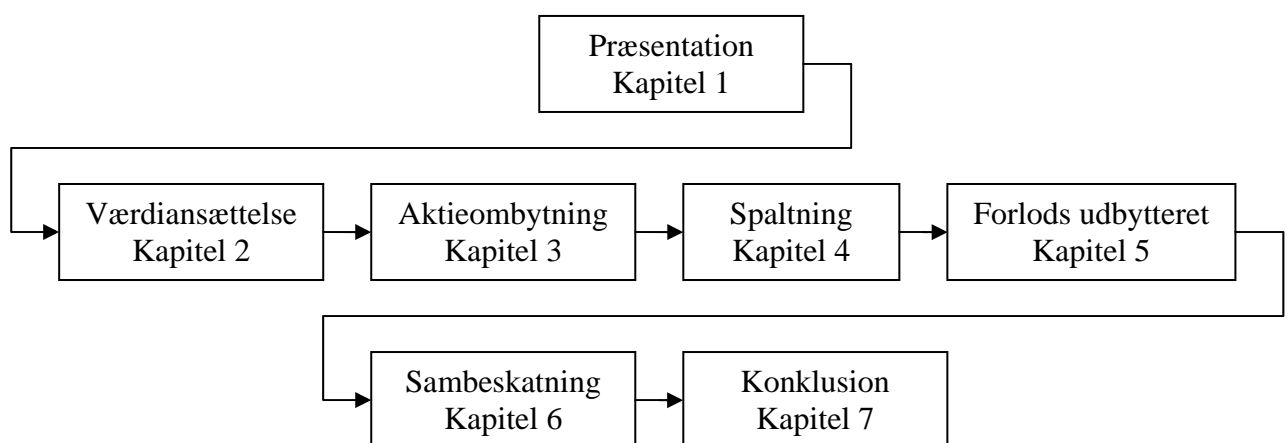
Karakteren af dataene er sekundærdata,² idet indsamlingsmaterialet til brug for afhandlingen er materiale udarbejdet eller skrevet af andre f.eks. myndigheder, professorer, advokater, skattekonsulenter, skatterevisorer, revisorer o. lign. Pålideligheden af kilder vurderes derfor som værende stor.

Udgangspunktet i afhandlingen findes naturligvis i teorien vedrørende omstrukturering. Jeg har dog valgt at dette bedst illustreres ved at kæde teorien sammen med de konkrete cases.

Det skal dog hermed understreges, at beregninger og konklusioner, som drages i denne afhandling, kun gør sig gældende for lige netop denne afhandling og de konkrete cases. Hvis talværdier eller andre forhold ændrer sig, vil konklusionen af afhandlingen ændres. Teori og regler vil dog kunne anvendes i andre sammenhæng.

Afhandlingens teori vil dog i nogle tilfælde kunne anvendes til en bedre forståelse af andre problemstillinger end lige netop i denne afhandling.

1.5 Opgavens struktur

² Den skinbarlige virkelighed s. 190, Ib Andersen, 1. udgave 1997

1.6 Målgruppe

Afhandlingens målgruppe er personer, som står for at foretage en omstrukturering af deres virksomhed, samt revisorer og rådgivere inden for økonomi og skatteforhold i virksomheder, der måtte have interesse for emnet.

Afhandlingen forudsætter, at man har et vist kendskab til skatteret og omstrukturering for at kunne få det fulde udnyttelse og forståelse af denne afhandling.

1.7 Synsvinkel

Da afhandlingen skal anvendes i forbindelse med rådgivning i omstrukturering og generationsskifte, vil afhandlingen vurdere problemstillingerne ud fra både rådgiver og virksomhedsejer.

1.8 Forkortelser

Følgende forkortelser er anvendt i afhandlingen:

SL	Statsskatteloven
KSL	Kildeskatteloven
LL	Ligningsskatteloven
ABL	Aktieavancebeskatningsloven
SEL	Selskabsskatteloven
BAL	Boafgiftsloven
TfS	Tidsskrift for skatter og afgifter

2. Værdiansættelse af Virksomhed

Har man planer om at foretage et generationsskifte af sin virksomhed, er værdien på virksomheden nok en af de største faktorer, som er med i overvejelserne.

Værdien for virksomheden er således den, som sælger er villig til at sælge for, og køber er villig til at købe for. En værdiansættelse ud fra nogle tekniske metoder og beregninger vil derfor altid kun være vejledende og kun en hjælp til, at man finder en værdiansættelse, som ligger på niveau med resten af branchen.

I de situationer, hvor salget sker mellem interesseforbundne parter, eventuelt i forbindelse med et generationsskifte mellem far og søn, kan der være andre interesser end prisen, som har betydning.

Værdiansættelsen skal derfor fastsættes efter nogle bestemte retningslinje, som SKAT har udarbejdet.

Jeg har derfor opdelt afsnittet i to dele: værdiansættelse af virksomhed ved salg til 3. mand og værdiansættelse af virksomhed ved salg mellem interesseforbundne parter.

2.1 Værdiansættelse af virksomhed ved salg til 3. mand

2.1.1 Indledning

Ved værdiansættelse af en virksomhed ved salg til 3. mand er ejeren af virksomheden i sagens natur interesseret i at få den højest mulige pris for sin virksomhed. Normalt har sælger en klar forventning om, hvad prisen på hans virksomhed skal være. Det er bare ikke altid køber er enig i denne vurdering af virksomheden. Køber skal efter overtagelsen dels kunne finansiere købet af virksomheden, men også kunne videreføre virksomheden fremover på grundlag af et sundt forretningsgrundlag.

De efterfølgende metoder til at beregne en værdiansættelse af en virksomhed er kun vejledende, men kan være med til at give sælger en ide om, på hvilket niveau prisen for virksomheden skal ligge. Ligeledes er dette også med til at identificere mulige købere.

Udbudsprisen har en meget afgørende faktor i salgsarbejdet for at kunne tiltrække og fastholde mulige og seriøse købere. Er den første udbudspris alt for høj, vil potentielle købere blive skræmt væk allerede inden selve forhandlingerne, da virksomheden aldrig selv vil kunne tjene så høj købspris hjem igen og muligheden for at succesfuldt ejerskifte vil være forringet betydeligt.

Jeg vil tage udgangspunkt i de mest almindelige værdiansættelsesmodeller³, som tager udgangspunkt i virksomhedens nuværende struktur og drift. Det skattemæssige aspekt for salg af virksomheden til 3. mand vil blive behandlet efter skattelovgivningens afståelsesprincip hvis, overdragelsen sker i aktiver og passiver, og aktieavancebeskatningsloven i tilfælde af salg med aktier eller anparter. Synergien ved et salg vil ikke blive behandlet i denne afhandling.

2.1.2 Generelt om overdragelse af virksomhed til 3. mand

I forbindelse med et salg af en virksomhed er der stor juridisk og skattemæssigt forskel på, om salget sker ved, at aktiver/passiver eller aktier/anparter bliver overdraget. Forretningsmæssigt har det ingen betydning, idet det er de samme ansatte, maskiner, produkter, leverandør og kunder, som skal etablere virksomhedens fremtidige indtægtsgrundlag. Køber har dog sjældent indflydelse på de juridiske og skattemæssige aspekter ved et køb af en virksomhed, eftersom det er sælger, som afgør, om virksomheden overdrages med aktiver/passiver eller ved aktier/anparter. Sælger vælger den metode, som er mest optimal skattemæssigt for ham. Hvis køber kræver at salget skal ske på den ene eller anden måde, vil sælger normalt regulerer sin salgspris i forhold til det mest optimale. I eksemplet kan vi antage, at virksomheden overdrages ved salg af aktivitet inkl. goodwill(oparbejdet), hvilket medføre, at sælger bliver beskattet heraf. Hvis overdragelsen i stedet skete med aktier/anparter ville sælger undgå beskatning, såfremt ABL's almindelige regler herom opfyldes, dvs. hvis ejet af et selskab og med en ejertid over 3 år, mere om dette senere i afhandlingen.

³ Jf. Fagligt notat om den SRs arbejde i forbindelse med værdiansættelse af virksomheder og virksomhedsandel, december 2002.

2.1.3 Værdiansættelse af virksomheden ved salg til 3. mand

Ved en værdiansættelse af en virksomhed mellem to uafhængige parter, vil der ske en vurdering af virksomhedens forretningsmæssige grundlag i fremtiden. Dels fra sælgers side som ønsker størst mulig pris, og dels fra køber side som ønsker mindst mulig pris. En strategisk analyse af virksomheden, hvor stærke og svage sider, og virksomhedens muligheder og trusler i markedet bliver analyseret. Ligeledes vil der skulle foretages en regnskabsmæssig analyse, hvor en kombination af værdiansættelsesmodellerne sammen med den strategiske analyse vil danne grundlag for virksomhedens værdi.

Den strategiske analyse skal skabe overblik over virksomhedens ledelses handlinger og tiltag for at generere et så stor afkast som muligt til virksomhedens ejere. Den strategiske analyse vil indeholde en vurdering af de interne og eksterne forhold for virksomheden. Det kan være virksomhedens kernekompetencer, information om virksomhedens kunder, brand eller produkter.

De udledte "value drivers" fra den strategiske analyse vil danne grundlag for virksomhedens fremtidige budgetter som indgår i værdiansættelsesmodellerne. Den strategiske analyse udarbejdes efter nedenstående tre niveauer.

1. Det samfundsmæssige niveau, dvs. de faktorer som påvirker virksomheden ud fra det makroøkonomiske niveau. Analysen foretages med udgangspunkt i PESTEL-modellen⁴
2. Brancheniveau, dvs. de faktorer som påvirker virksomheden ud fra det branchemæssige niveau, hvor analysen foretages med udgangspunkt i Porters Five Forces⁵
3. Virksomhedsniveau, dvs. de faktorer som er kendetegnet ved virksomheden, fx hvilke ressourcer og kernekompetencer virksomheden har i forhold til konkurrenterne. Analysen på virksomhedsniveau foretages med udgangspunkt i SWOT-modellen.⁶

Den strategiske analyse med kombination af den regnskabsmæssige analyse skal danne grundlag for et eksplicit budget der skal være med til at værdiansætte virksomheden. Hvor den

⁴ PESTEL-modellen omfatter de faktorer som har indflydelse på virksomhedens strategiske og finansielle præstationer, dvs. det politiske system, den nationale og internationale økonomi, sociale/kulturelle faktorer, teknologi, miljøfaktorer og demografiske faktorer.

⁵ Porters Five Forces analyserer en branches vækst og indtjeningsmuligheder ud fra branchens adgangsbarrierer, kundernes og leverandørernes styrkeforhold, substituerende produkter samt konkurrenceintensiteten i branchen.

⁶ SWOT-modellen analyserer virksomhedens stærke og svage sider, trusler og muligheder som danner grundlag for virksomhedens valgte strategi.

regnskabsmæssige analyse primær er bagud rettet med analyse af historiske tal, er den strategiske analyse rettet mod de fremtidige potentielle vækstmuligheder.

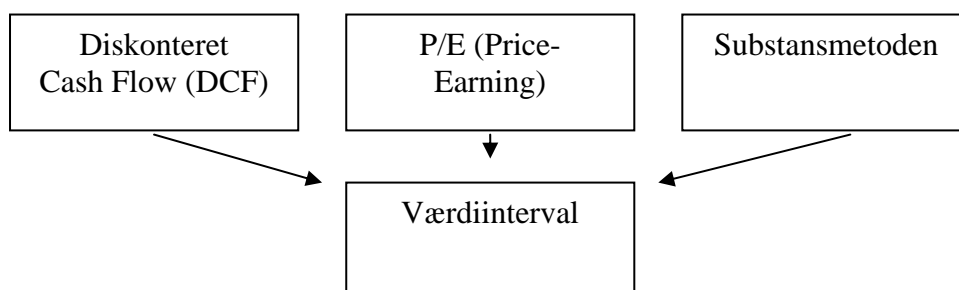
2.1.4 Modeller til prisfastsættelse

En virksomheds værdi svarer som udgangspunkt til nutidsværdien af de pengestrømme, som virksomheden genererer i fremtiden. De fleste værdiansættelsesmodeller⁷ tager udgangspunkt i nutidsværdien dvs. "dagens" værdi i kroner under hensyn til købers finansiering, forrentning og risikopræmie ved køb af virksomheden. Nedenstående tre modeller er erfaringsmæssigt de mest anvendte ved værdiansættelse af mindre og mellemstore virksomheder⁸:

1. Diskonteret Cash Flow metode (tilbagediskonterede fremtidig pengestrøm)
2. P/E (Price-Earning)
3. Substansmetode

Beregningen af virksomhedens værdi efter ovenstående modeller danner grundlag for et værdiinterval, hvorefter den endelige værdiansættelse fastholdes ud fra en vurdering af resultaterne fra de enkelte metoder. Fælles for nedenstående vurderingsmetoder er, at de subjektive faktorer, som skal anvendes, er det forventede fremtidige overskud og en forrentningsfaktor.

Figur 2.1 Værdiansættelsesmetoder

⁷ Fx Cash Flow model, dividendmodellen, EBO eller EVA modellen

⁸ Jf. Fagligt notat om den SRs arbejde i forbindelse med værdiansættelse af virksomheder og virksomhedsandel, december 2002.

Kilde: Egen tilvirkning

2.1.4.1 Diskonteret Cash Flow (DCF)

Den diskonteret cash flow-model er den mest teoretisk korrekte værdiansættelsesmetode, der udtrykker virksomhedens værdi, såfremt denne var gældfri. Metoden anses for uafhængig af anvendt regnskabspraksis, hvorfor metoden er anvendelig på alle virksomheder, uanset hvilken regnskabspraksis der anvendes. Metoden tager udgangspunkt i virksomhedens budgetter, hvorfor metoden giver det bedste skøn over forventningerne til den fremtidige indtjening. Princippet bag modellen er tilbagediskontering af det fremtidige frie cash flow for en given budgetperiode med tillæg af terminalværdien, også kaldet residualperioden. Virksomhedens markedsværdi af egenkapitalen beregnes ud fra nedenstående figur:

Figur 2.2 "Markedsværdi af egenkapital"

<p>Nutidsværdi af budgetperiode (FCF) + Nutidsværdi af terminalperiode = Virksomhedsværdi ekskl. ikke driftsmæssige aktiver (enterprise value) + Markedsværdi af ikke driftsmæssige aktiver (enterprise value) = Virksomhedsværdi inkl. ikke driftsmæssige aktiver (gældfri basis) - Markedsværdien af virksomhedens rentebærende gæld = Estimeret værdi af virksomhedens egenkapital</p>
--

Kilde: Værdiansættelse "Et overblik over modeller til værdiansættelse, Regnskab & Revision nr. 9 – 2003

For anvendelse af den diskonteret cash flow model er det nødvendigt at estimere følgende dele, som indgår i modellen:

1. Det Frie Cash Flow (FCF)
2. Terminalværdien
3. Diskonteringsfaktor (WACC)
4. Markedsværdi af ikke-driftsmæssige aktiver og gæld

2.1.4.2 Det Frie Cash Flow (FCF)

Med udgangspunkt i virksomhedens resultatopgørelse og balance beregnes FCF inden for en budgetperiode af 5-10 år afhængig af eks. virksomhedens produktlivscyklus, patenters løbetid,

varemærkers løbetid, know how, teknologiske fremskridt, nye politiske tiltag, konkurrenters fremtidige indtrængning på markedet osv. Længden af den eksplicite budget periode vil variere fra branche til branche. For nye markedsaktører er det nødvendigt med en lang budgetperiode, hvorimod budgetperioden for etableret virksomheder vil være kortere.

Ved estimering af FCF anvendes følgende model:

Figur 2.3 ”Estimat af FCF”

	Nettoomsætning
-	Driftsomkostninger
=	Driftsresultat før skat og renter (EBIT)
+	Afskrivninger og andre ikke likviditets krævende omkostninger (hensættelser)
-	Betalt skat (af driftsresultat)
=	Cash Earnings
+/-	Forskydning i arbejdskapital (varelager, tilgodehavender, driftslikviditet og driftsgæld)
=	Pengestrøm fra driften
+/-	Anlægsinvesteringer og –frasalg
=	Frit cash flow til långivere og ejere (FCF)
+/-	Finansielle ind- og udbetalinger (efter skat)
-/+	Afdrag/optagelse af ny gæld
=	Frit cash flow til ejere
-	Udbytte
=	Overskydende likviditet

Kilde: Værdiansættelse ”Et overblik over modeller til værdiansættelse, Regnskab & Revision nr. 9 – 2003

Estimering af FCF betragtes som den samlede pengestrøm efter skat, der er til rådighed for ejere og långivere, hvorfor FCF måles før finansielle poster, og således ikke er påvirket af virksomhedens kapitalstruktur.

2.1.4.3 Terminalværdien

Terminalværdien er den værdi, som udgør alle fremtidige cash flow's ud over den eksplicite budgetperiode, hvilket i realiteten vil sige i resten af virksomhedens levetid. Terminalperioden udgør oftest mindst 50 % og for visse vækstvirksomheder mere end 100% af virksomhedens samlede værdi⁹, hvorfor det er vigtigt at estimere terminalperioden under realistiske

⁹ Kilde: Fagligt notat om den statsautoriserede revisors arbejde i forbindelse med værdiansættelse af virksomheder og virksomhedsandele fra december 2002, s. 68.

Kapitel 2. Værdiansættelse af virksomhed

forudsætninger. Budgetteringen bør derfor ikke udarbejdes, såfremt virksomheden når enten toppen eller bunden af en konjunkturcyklus.

2.1.4.4 Diskonteringsfaktor (WACC)

WACC er et udtryk for virksomhedens vejede gennemsnitlige kapitalomkostninger, som er et vægtet gennemsnit af afkastkravet til egenkapitalen og fremmedkapitalen, hvor vægtene bestemmes ud fra generelle aktiemarkedsforhold samt branchens og virksomhedens risikoprofil. Afkastkravet er sammensat af et risikofrit afkast, som er en præmie for at binde kapital i virksomheden over tiden samt en risikopræmie som kompensation for den fremtidige usikkerhed vedrørende virksomhedens indtjening. Dvs. at risikopræmien stiger i takt med usikkerheden vedrørende virksomhedens fremtidige indtjeningsmuligheder. Likviditetstillæggets størrelse ca. 0,5% til 5%¹⁰ afhænger af, hvor likvid eller illikvid aktieposten i virksomheden er.

WACC er således et udtryk for det minimale afkast som køber vil kræve i kompensation for den risiko, han påtager sig ved at købe virksomheden. Følgende figur illustrerer, hvordan WACC kan beregnes ud fra generelle forudsætninger:

Figur 2.4 ”Beregning af (WACC)

<u>Beregning af kalkulationsrenten</u>	
<u>(WACC):</u>	<u>Forudsætninger:</u>
Risikofri rente	10-årig dansk statsobligation
4,8%	
+ Risikopræmie	Gennemsnitlig markedsrisikopræmie på
4,0%	OMX C20
+ Branchespecifik risiko	Beta fra sammenlignelige virksomheder
1,0%	
+ Likviditetstillæg	Hvor likvid er virksomheden?
4,0%	
= Egenkapitalens afkastkrav	
13,8%	
+ Virksomhedens lånerente	Den gennemsnitlige lånerente
6,0%	
- Skatteprocent	Selskabsskatteprocent, 25% Forsættes→

¹⁰ Kilde: Fagligt notat om den statsautoriserede revisors arbejde i forbindelse med værdiansættelse af virksomheder og virksomhedsandele fra december 2002, s. 61.

25,0%

= Fremmedkapitalens afkastkrav
4,5%

Kapitalstruktur:

**Branchegennemsnit af sammenlignelige
virk.**

Egenkapital

20,0%

Fremmedkapital

80,0%

= WACC (teoretisk kalkulationsrente)

6,3%

Kilde: Egen tilvirkning

Ud fra ovenstående beregning er den teoretiske kalkulationsrente 6,3 %. Beregningen er foretaget ud fra generelle forudsætninger vedrørende brancheforhold, markedsrisiko og virksomhedens kapitalstruktur.

2.1.4.5 Markedsværdi af ikke-driftsmæssige aktiver og gæld

Det sidste element, der indgår i den diskonteret cash flow-model, er estimering af markedsværdien af virksomhedens ikke-driftsmæssige aktiver, (værdipapirer, likvider og kapitalandele i associerede virksomheder og gæld.) Estimering af markedsværdien vurderes ud fra hver enkelt aktivtype for sig. Værdiansættelsen af de ikke-driftsmæssige aktiver og gæld sker med udgangspunkt i tilbagediskontering af hvert enkelt balanceposts fremtidige cash flow. For de ikke-driftsmæssige aktiver såsom kapitalandele i associerede virksomheder kræver det principielt en værdiansættelse af hele den associerede virksomhed. Værdipapirer værdiansættes efter den bogførte værdi, der for børsnoteret værdipapirer svarer til markedsværdien. Den rentebærende gæld optages oftest til den bogførte værdi.

2.1.4.6 Særlige forhold

Ved anvendelse af den diskonteret cash flow-model er der særlige forhold, som kræver behandling ved værdiansættelsen. Nedenstående punkter er områder, hvor korrektion eller tilpasning af resultatopgørelse og balance er nødvendig ved beregning af det frie cash flow:

1. Konvertible obligationer

Hvor værdien af aktierne ved fuld konvertering af konvertible obligationer bør indregnes

2. Optioner/warrants

Hvor værdien af udestående optioner/warrants bør indregnes

3. Medarbejderaktier

Hvor årets udstedelser bør indregnes som omkostning i resultatopgørelsen

4. Leasingforpligtelse

Hvor leasingforpligtelser bør betragtes som rentebærende gæld

5. Minoritetsinteresser

Hvor minoritetsinteresser i datterselskaber kan betragtes som egenkapital

2.1.4.7 Anvendelighed af den Diskonteret Cash Flow-model

Den frie cash flow-models detaljerhed ved driftsbudgettering fremskynder grundigheden i hele værdiansættelsesarbejdet, fordi modellen kræver indgående kendskab til virksomheden. Samtidig er modellen anvendelig, fordi værdiansættelsen baseres på cash flow, hvilket betyder, at eventuelle målemæssige problemer ved udarbejdelse heraf undgås.

De fleste value drivers i modellen er knyttet til den fremtidige udvikling af nettoomsætningen. Netop nettoomsætningens korrelation med omkostningerne vil afhænge af omkostningsstrukturen for den enkelt virksomhed. Omkostningsstrukturen medfører ved anvendelse af modellen, at omkostnings- og investeringsprocenterne skal fordeles herefter, da korrekt estimering af det frie cash flow er nødvendig for modellens troværdighed. Altså afhænger modellens troværdighed af de udarbejdede drifts- og balancebudgetter, en realistisk vurdering af den fremtidige vækst og fastlæggelse af købers afkastkrav, hvorfor modellen stiller store krav til det anvendte budgetmateriale.

Ulempen ved modellen er usikkerheden forbundet med detaljerne af driftsbudgettet, samt at størstedelen af virksomhedens værdi ligger i terminalperioden. Prognostisering af terminalværdien er forbundet med stor usikkerhed, hvorfor hele modellen skal sammenholdes med andre værdiansættelsesmodeller for at danne sig et konkret indtryk af virksomhedens værdi.

2.1.5. P/E (Price-Earning)

Ved anvendelse af P/E-modellen afspejles prisen for at få del i en fremtidig indtjeningskrone. For børsnoterede virksomheder anvendes P/E efter skat, mens P/E for mindre og mellemstore virksomheder anvendes før skat. Baggrunden for at anvende resultatet før skat er, at skatten i mindre og mellemstore virksomheder kan variere pga. af særlige forhold år fra år, hvorfor denne effekt ikke skal have indflydelse på virksomhedens værdi. I princippet er det derfor kun overskuddet, der er interessant ved anvendelse af P/E-modellen. Ved værdiansættelsen af virksomheder vil størrelsen af virksomhedens egenkapital dog have effekt på P/E værdien, om hvorvidt egenkapitalen er stor eller lille, og hvorvidt der er skjulte værdier eller ej.

Værdien af P/E beregnes ud fra det forventede resultat før eller efter skat multipliceret med den fastsatte P/E faktor. Essensen i modellen er at fastlægge et realistisk P/E niveau, der afspejler den forventning som køber kræver for sin investering: For eksempel hvis køber kræver sin investering forrentet med 20%, giver dette en P/E på 5, og hvor for eksempel forrentningen er sat til 5%, giver dette en P/E på 20. Dvs. jo højere P/E værdien er, jo mindre er, købers afkastkrav, hvilket i princippet vil sige, at der er tale om velkonsolideret virksomheder. En lav P/E afspejler derimod en usikker virksomhed. Størrelsen af denne kapitaliseringsfaktor afhænger meget af købers vurdering af investeringen, hvor risikovilligheden afspejles ud fra forskellige faktorer såsom virksomhedens konkurrenceposition, vækstraten i branchen, kundernes loyalitet, leverandørernes forhandlingsstyrke, virksomhedens kapitalstruktur, indtjeningsusikkerhed, fremtidige indtjeningsvækst osv.

Figur 2.5 Beregning af P/E

$$P/E = \frac{\text{Markedsværdien af egenkapitalen}}{\text{Ordinært resultat før/ efter skat for budgetår 1 (alternativt budgetår 2)}}$$

Kilde: FSR, Fagligt notat om den statsautoriserede revisors arbejde i forbindelse med værdiansættelse af virksomheder og virksomhedsandele fra december 2002

Til estimering af P/E-værdien vurderes den budgetterede indtjening et til to år frem i tiden, altså udtrykker nævneren i modellen markedets forventninger til den fremtidige indtjening. Ud fra nedenstående figur fremkommer værdien af P/E.

Herefter vurderes værdien af virksomhedens egenkapital ved at multiplicere P/E-værdien med virksomhedens forventede budgetterede resultat enten i budgetår 1 eller budgetår 2.

Figur 2.6 Beregning virksomhedens værdi

$$\text{Estimeret værdi af Egenkapital} = \frac{P}{E} \times \text{Ordinært resultat efter skat for budgetår 1 (alternativt budgetår 2)}$$

Kilde: FSR, Fagligt notat om den statsautoriserede revisors arbejde i forbindelse med værdiansættelse af virksomheder og virksomhedsandele fra december 2002

For en vurdering af resultatet af den estimerede værdi af egenkapitalen for børsnoterede virksomheder ved brug af ovenstående værdiansættelsesmodel og dermed forholdet P/E, er det nødvendigt at sammenligne resultatet med andre virksomheders gennemsnitligt P/E værdi inden for samme branche.

Samme fremgangsmåde anvendes ved værdiansættelse af unoterede virksomheder, dog med den forskel, at der i visse situationer ikke kendes nogen multipel P/E hvorfor alternativet hertil er at benytte data fra sammenlignelige virksomhedshandler.

2.1.5.1 Anvendelighed af P/E-model

Modellens simplicitet medfører, at der i forhold til for eksempel den diskonteret cash flow metoden, er mindre tidskrævende og kræver færre data fra virksomheden. Anvendelsen af modellen er imidlertid ikke problemfri, idet følgende elementer ikke medgår i beregningen:

1. Forskelle i vækstrater mellem virksomheder (konjunktur i branchen)
2. Forskelle i risiko mellem virksomheder
3. Forskelle i kapitalstruktur mellem virksomheder
4. Forskelle i regnskabsprincipper mellem virksomheder

Grundet ovenstående bør modellen derfor ikke anvendes som eneste metode og danne grundlag for værdiansættelse af en virksomhed. Såfremt værdien af P/E er lav eller negativ er modellen uanvendelig.

2.1.6. Substansmetoden

Substansmetoden anvendes hovedsageligt ved værdiansættelse af mindre virksomheder. Ved anvendelse af metoden betragtes virksomhedens værdi som en række enkeltaktiver, der værdiansættes hver for sig, hvorefter virksomhedens samlede værdi fremkommer.

2.1.6.1 Goodwill

Virksomhedens værdi skal imidlertid tillægges en goodwillværdi, der beregnes ud fra det fremtidige overskud. Ofte skal overskuddet korrigeres for ekstraordinære ejerrelaterede indtægter og omkostninger således, at overskuddet ikke er kunstigt højt og dermed ikke afspejler virksomhedens forventede overskud for fremtiden, hvorfor køber skal vurdere virksomheden ud fra egne forudsætninger til fremtiden. Derudover skal den subjektive forrentningsfaktor bestemmes, hvor denne er et udtryk for i hvor mange år, man kan forvente et afkast på den erhvervede goodwill, altså afhænger størrelsen af goodwillen, om denne skal sættes til 1 eller 20 års overskud.

Inden for visse brancher eksisterer der en kutyme for værdiansættelse af goodwill. Såfremt der ikke foreligger branchekutyme eller andre holdepunkter for værdiansættelsen af goodwill, kan en vejledende goodwill beregnes med udgangspunkt i TSS-cirkulære 2000-10 af 28/3 2000. Ved beregning af goodwill er det vigtigt, at denne afspejler en realistisk værdi, der svarer til den pris, som køber antages at ville betale under de foreliggende omstændigheder. Hertil skal bemærkes, at den beregnede værdi af goodwill efter TSS-cirkulære 2000-10 af 28/3 2000, kun er vejledende, idet den beregnede goodwill i en bindende forhåndsbesked kunne nedsættes fra beregningsmæssigt kr. 500.000 til kr. 100.000 efter virksomhedens forhold¹¹.

Ud fra TSS-cirkulære 2000-10 af 28/3 2000 beregnes værdien af goodwill ved at tage selskabets resultater før skat, korrigeret for finansielle- og ekstraordinære poster, for de seneste 3 år. Dermed beregnes værdien uafhængig af virksomhedens kapitalstruktur. Eventuelle afskrivninger på tilkøbt goodwill korrigeres der ligeledes for ved at neutralisere effekten af afskrivninger på tidlige erhvervet goodwill.

¹¹ Sagsfremstilling af goodwill beregning fremgår af SKM2001.190.LR

Ved overdragelse mellem to uafhængige parter vil de fremtidige budgetter for virksomheden almindeligvis have væsentlig indflydelse på værdiansættelsen af goodwillen. Imidlertid anses budgetter efter Ligningsrådets opfattelse ikke som egnet til goodwill beregningen, såfremt denne sker mellem to interesseforbundne parter, hvorfor hjælpereglen indeholder en korrektion af udviklingstendensen i virksomheden beregnet på baggrund af virksomhedens seneste 3 års resultatmæssig udvikling. Korrektionen foretages med 50 % af forskellen mellem det regnskabsmæssige resultat for virksomheden i beregningsperiodens første og sidste år. Såfremt værdien heraf er negativ, medregnes udviklingstendens ikke.

Ved overdragelse af en personejet virksomhed til selskab skal goodwillberegningen ligeledes korrigeres for driftsherreløn, som beregnes med 50 % af ovenstående fremkommende beløb, dvs. efter vægtet indkomst og korrektion af udviklingstendensen. Driftsherrelønnen skal indregnes, da indehaverens vederlag ikke er udgiftsført i en personlig drevet virksomhed. Driftsherrelønnen fratrækkes med minimum kr. 250.000 og maksimum kr. 1.000.000. Hvis virksomheden ikke er i stand til at frembringe en driftsherreløn på minimum kr. 250.000, kan der således ikke blive tale om goodwill.

Ligeledes fratrækkes forrentning af virksomhedens aktiver efter kapitalafkastsatsen i henhold til virksomhedsskattelovens § 9 med tillæg af 3 %, hvilket i øjeblikket svarer til 8 %¹². Forrentning af virksomhedens aktiver afspejler at der er taget udgangspunkt i resultat før renter. Derfor skal renter fratrækkes for at beregne hvor meget der er tilbage til at forrente goodwill.

Det endelige goodwillbeløb fremkommer ved kapitalisering af restbeløbet med en forventet kapitaliseringsfaktor, hvor kapitaliseringsfaktoren udtrykker forholdet mellem det årlige afkast i form af en forretningsprocent og den forventede levetid for virksomhedens goodwill¹³. Forretningen fastsættes til den gældende kapitalafkastsats, jf. VSL § 9, tillagt 8 %. For indkomståret 2008 er forretningsprocenten således 13 %. Hjælpereglen lægger således op til en aktiv stillingtagen til den forventede levetid for virksomhedens goodwill. Levetiden vurderes bl.a. på baggrund af produkternes levetid, produkternes varemærke herunder kvaliteten af produktet, branchens indgangsbarrierer, virksomhedens kundekreds, branchekutyme m.fl.

¹² Kapitalafkastsatsen for 2008

Såfremt kundekredsen består af én eller få kunder, vil virksomhedens goodwillværdi være af mindre størrelse, da netop kunderne udgør eksistensgrundlaget for virksomheden.

Jeg har vedlagt bilag 1 som eksempel på model og beregning af goodwill.

2.1.6.2 Anvendelighed af substansmetoden

Substansmetoden er grundet dens overskuelighed, den mest anvendte ved værdiansættelse af mindre virksomheder. Virksomhedens værdi beregnes efter at have opnået kendskab til markedsværdien af aktiverne. Den væsentligste subjektive faktor i substansmetoden er om virksomhedens goodwill skal sættes til 1 eller 20 års overskud eller noget der imellem. Vurderingen heraf afhænger af virksomhedens forretningsmæssige omstændigheder.

2.1.6.3. Sammenfatning

Ud fra ovenstående værdiansættelsesmetoder vurderes virksomhedens værdi ud fra forskellige parametre. Den diskonteret cash flow-model tager udgangspunkt i virksomhedens fremtidige likviditetsstrømme (cash flow), Price Earnings P/E-metoden hvor værdien baseres på virksomhedens indtjening, og til sidst substansmetoden hvor virksomhedens egenkapital og goodwill ligger grund til værdiansættelsen.

Metodernes forskellige virkning og dermed resultatet af værdiansættelsen gør, at metoderne tilsammen danner grundlag for et værdiinterval, hvor såvel sælger som køber har betydelig mulighed for at påvirke modpartens opfattelse af, hvad den rigtige pris på virksomheden er.

2.2 Værdiansættelse af virksomhed ved salg mellem interesseforbundne parter

2.2.1 Indledning

Værdiansættelse af virksomheden ved generationsskifte mellem interesseforbundne parter rummer mange forskellige problemstillinger, da parterne sjældent forhandler sig frem til en pris

på samme måde, som uafhængige parter ville gøre det. Udgangspunktet for værdien af virksomheden er altid handelsværdien, som er et udtryk for en objektiv værdi, der afspejler værdien ved handel mellem uafhængige parter. Handelsværdien kan imidlertid være vanskelig at finde for de enkelte aktiver, hvorfor skattemyndighederne har udarbejdet standardiserede vejledninger til brug for værdiansættelse af forskellige aktivtyper såsom goodwill, aktier og fast ejendom. Skattemyndighedernes udstedte værdiansættelsescirkulære (cirkulære nr. 185 af 17/11 1982) dannede indtil år 2000 grundlag for værdiansættelse ved overdragelser mellem interesseforbundne parter omfattet af boafgiftslovens § 22, dvs. overdragelser mellem forældre og børn/børnebørn, medens overdragelse mellem eksempelvis søskende eller hovedaktionær og selskab falder udenfor. Derfor udstedte skattemyndighederne i år 2000 to nye værdiansættelsescirkulærer (et for henholdsvis værdiansættelse af fast ejendom, og et ved værdiansættelse af unoterede aktier og anparter). Værdiansættelsescirkulærene finder anvendelse ved overdragelse mellem interesseforbundne parter, i det omfang overdragelsen ikke er omfattet af værdiansættelsescirkulæret fra 1982.

2.2.2 Skattemyndighedernes korrektionsadgang

Ved handel mellem interesseforbundne parter er skattemyndighederne særligt opmærksomme på parternes værdiansættelse samt om handelens vilkår i øvrigt afspejler hvordan, uafhængige parter ville handle. Derudover foreligger der at ved salg af enten en personlig ejet virksomhed eller ved salg af unoterede aktie- eller anpartspost er ikke sammenlignelige salg, hvorfor hele værdiansættelsen ikke er en standardiseret proces, men en vurdering af enkelte tilfælde.

Skattemyndighedernes korrektionsadgang blev formelt lovhjemlet ved lov nr. 432 af 26. juni 1998 ved indsættelse af § 2 i ligningsloven. Skattemyndighederne har i den forbindelse mulighed for at foretage korrektioner til handelens pris og vilkår, såfremt handlen ikke svarer til almindelige markedsmæssige vilkår. I praksis antages skattemyndighederne at have korrektionsadgang i følgende situationer¹⁴:

1. Aftaler i familief forhold
2. Aftaler mellem koncernforbundne selskaber, herunder hovedaktionærforhold
3. Aftaler mellem virksomhed/ selskab og medarbejdere

¹⁴ Jf. s. 6, Generationsskifte, det skatteretlige grundlag ved generationsskifte og omstrukturering

Netop derfor har parterne i visse situationer for eksempel ved overdragelser mellem familiekredsen mulighed for at tage et skatteforbehold jf. SSL § 37 B, således at parterne i tilfælde at skattemyndighedernes korrektion til aftalen, har mulighed for at træde tilbage. I praksis ved overdragelser mellem familiekredsen foretages generationsskiftet ofte som en kombination af gave og gældsbrief, fordi skattemyndighederne ved overdragelse som gave afgiver svar inden for 3 mdr. og der hurtigere opnås vished for værdiansættelsen, jf. BAL § 27, stk. 2. Dermed fremskyndes generationsskifteprocessen for overdrageren/ erhververen.

Af SFL § 28 fremgår de krav der skal være opfyldt for at et skatteforbehold er gyldigt.

Et eksempel på et skatteforbehold indarbejdet i en overdragelsesaftale mellem familiekredsen af aktier i et selskab,

1. ”Parterne er en væsentlig og afgørende forudsætning for nærværende handel, at værdiansættelsen af aktierne i selskabet og dermed de skattemæssige forudsætninger, som parterne har lagt til grund for overdragelsen, ikke anfægtes af nogen skattemyndigheder.
2. Anfægter nogen skattemyndighed den fastlagte overdragelsesværdi eller Parternes skattemæssige forudsætninger for overdragelsen, vil dette udgøre en bristet forudsætning for handlen. Hver Part forbeholder sig i så fald ret til at annullere handlen, således at denne anses for ikke indgået og dermed ikke udløser nogen ikke-forudsat beskatning af Parterne.
3. Hvis Parterne ønsker at annullere handlen, skal annulation af aftalen ske umiddelbart i forbindelse med vedkommende skattemyndigheds endelige afgørelse af sagen. Hver af Parterne er dog berettigede til at indbringe en eventuel afgørelse for en højere administrativ instans eller domstolene. I så fald skal Parterne gøre brug af skatteforbeholdet umiddelbart i forbindelse med vedkommende myndighed eller domstols endelige afgørelse af sagen. Sagen betragtes som endelig afgjort, når fristen for at påklage en myndigheds afgørelse eller anke eller appellere en domstols afgørelse er udløbet.
4. Parterne kan vælge at undlade at annullere handelen, uanset at en skattemyndighed anfægter overdragelsesværdien
5. I så fald skal ændringen af købesummen for aktierne i Selskabet ske i overensstemmelse med vedkommende skattemyndigheds tilkendegivelse. Såfremt det fastslås, at

overdragelsen er sket til for lav en pris, har Sælger et krav mod Køber svarende til differencen. Beløbet tillægges vedhæftede gældsbev. Tilsvarende har Køber et krav mod Sælger, såfremt vedkommende skattemyndighed fastslår, at overdragelsen er sket til for høj en pris. Beløbet nedskrives på gældsbeviset.

6. Korrektion af gældsbeviset i overensstemmelse med denne aftales punkt 5, skal ske umiddelbart efter vedkommende skattemyndigheds afgørelse af sagen. Parterne kan vælge at påklage afgørelsen. I så fald forholdes som beskrevet ovenfor under punkt 3.”

I forbindelse med indføjeelse af skatteforbehold i en overdragelsesaftale skal man være opmærksom på, at det ikke er muligt at tage et skatteforbehold såfremt overdragelsen sker som led i omdannelse af personlig eget virksomhed til selskab, idet aktie- og anpartsselskabslovene kræver at aktie- eller anpartstegning er uden forbehold, jf. aktieselskabslovens § 7, stk. 2 og anpartsselskabslovens § 10.

2.2.3 Værdiansættelse af aktier/ anparter

Udgangspunktet for værdiansættelse af aktier og anparter i forbindelse med beskatning og afgiftsberegning ved overdragelse er handelsværdien såfremt denne kendes. I de tilfælde hvor handelsværdien ikke kendes, fx fordi de ikke har været omsat, eller fordi omstændigheder i forbindelse med værdiansættelsen ikke anses for værende egnet grundlag over handelsværdien, har ligningsmyndighederne udstedt vejledende anvisning til beregning heraf. Ved overdragelse af aktier/ anparter fra forældre til børn, børnebørn, m.v. omfattet af boafgiftslovens § 22 finder cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 anvendelse, hvorimod værdiansættelse af aktier eller anparter der ikke er omfattet af førstnævnte cirkulære, tager udgangspunkt i TS-cirkulære nr. 2000-9 af 28. marts 2000.

For børsnoterede aktier anvendes kursværdien svarende til den noterede kurs på Københavns Fondsbørs på tidspunktet for skatteberegningen. Børsnoterede aktier i unoterede aktieklasser medtages til samme værdi som på de noterede børsaktier, medmindre rettighederne tilknyttet de unoterede aktier adskiller sig fra de rettigheder, der er gældende for aktierne i den børsnoterede aktieklasser, fx ved at de unoterede aktier har ret til forlods udbytte eller forlods dækning ved likvidation af selskabet. Såfremt dette er tilfældet, værdiansættes de unoterede aktier efter en

skønsmæssig vurdering. Børsnoteret aktier værdiansættes efter samme princip, hvad enten der er tale om cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 eller TS-cirkulære nr. 2000-9 af 28. marts 2000.

Hvad angår værdiansættelse af unoterede aktier eller anparter opgøres værdien heraf forskelligt afhængigt af, hvilket værdiansættelsescirkulære der anvendes. Ved overdragelse omfattet af cirkulære nr. 185 af 17. november 1982, er kursberegningen imidlertid vanskelig idet der ikke på tilsvarende vis kan tages udgangspunkt i en officiel kurs med hensyn til vurdering af handelsprisen på aktierne/ anparterne. Ved situationer som denne fastslår cirkulæret, at såfremt der ikke foreligger sammenlignelige salg, skal udgangspunktet for kursberegningen følge de af Ligningsrådet fastsatte retningslinier for beregning af formueskattekursen. Formueskattekursen blev anvendt til opgørelse af kursværdien på aktier og anparter i forbindelse med opgørelse af formueskatten. Formueskattekursmodellen er som udgangspunkt opgjort som et beregnet gennemsnit af henholdsvis:

1. Indtjeningssevnen
2. Udbytteprocenten

Hver især kapitaliseret med faktorer fastsat af Ligningsrådet, og

3. 80 % af den skattemæssige indre værdi

Modellen benytter udelukkende skattemæssige værdier, hvorfor det ved beregning af kursen er nødvendigt at korrigere for regnskabsmæssige værdier. Ved lov nr. 1029 af 27. december 1996 blev formueskatten ophævet, hvorved den af Told- og Skattestyrelsen udarbejdede kursliste for unoterede aktie- og anpartsselskaber blev afskaffet. I praksis medførte afskaffelsen af kurslisten fortolkningsvanskeligheder om, hvorvidt cirkulæret stadig var gældende, og i hvilke situationer cirkulæret fandt anvendelse. I TfS-1997-599 udtalte Told- og Skattestyrelsen, at ved værdiansættelse af unoterede aktier og anparter skal formueskattekursen stadig finde anvendelse, dog tillagt andre forhold, som er bestemmende for prisfastsættelsen, hvorfor retningslinierne for beregning af skattekursen fortsat anvendes i forbindelse med værdiansættelse i henhold til

cirkulære nr. 185 af 17. november 1982. Anskaffelsen af kurslisterne bevirkede, at Ligningsrådet vedtog en række kapitaliseringsfaktorer til brug for værdiansættelsen af unoterede aktier og anparter.

Ved overdragelse af unoterede aktier og anparter, der ikke er omfattet af værdiansættelsescirkulæret fra 1982, opgøres værdien i stedet på baggrund af værdiansættelsescirkulæret fra 2000. Såfremt der ikke foreligger sammenlignelige salg, er udgangspunktet for værdiansættelsen selskabets indre værdi ifølge det seneste aflagte årsregnskab med tillæg af goodwill. Hjælpereglen iht. værdiansættelsescirkulæret fra 2000, er at opgøres aktiernes eller anparternes værdi som summen af værdierne af de enkelte aktivposter i virksomheden minus gældposterne tillagt en goodwill værdi, hvorfor substansprincippet anvendes.

Værdiansættelsen af virksomhedens aktiver skal som udgangspunkt fastsættes ud fra principperne i ÅRL's bestemmelser om værdiansættelse. Ved beregning af kursen ud fra det seneste aflagte årsregnskab, skal enkelte regnskabsposter dog korrigeres, idet de regnskabsmæssige værdier ikke i tilstrækkelig grad afspejler handelsværdien:

1. Hvor den regnskabsmæssige post for ejendomme værdiansættes til de seneste kendte offentlige ejendomsvurdering. Eventuelle ombygningsudgifter tillægges, såfremt disse ikke fremgår af ejendomsvurderingen. Udenlandske ejendomme medtages dog til den bogførte værdi.
2. Hvor beholdninger af unoterede aktier eller anparter i associerede selskaber og tilknyttede virksomheder medtages til værdien opgjort i medfør af hjælpereglen, når handelsværdien i øvrigt er ukendt.
3. Hvor fastsættelse af goodwill beregnes efter retningslinierne i TS-cirkulære nr. 10 af 2000
4. Hvor udskudt skat medtages og reguleres under hensyntagen til ovennævnte korrektioner. Såfremt der beregnes negativ udskudt skat, skal denne medtages dog til en værdi under pari.
5. Hvor andre forhold såsom bogført værdi af egne aktier ikke skal medtages i beregningen af den indre værdi. Beholdning af egne aktier reduceres i aktiekapitalen med den andel, som de egne aktier repræsenterer.

Hjælpereglen kan i visse tilfælde fraviges i sin helhed, eller blot hvad angår enkeltposter, såfremt den beregnede kursværdi ikke afspejler en realistisk handelsværdi, som hvis værdiansættelsen ville ske under frie markedskræfter.

2.2.4 Fast ejendom

Værdiansættelse af fast ejendom sker med udgangspunkt i handelsværdien. Overdrages ejendommen imidlertid mellem interesseforbundne parter omfattet af BAL § 22, anvendes de retningslinier som er anført i cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 vedrørende værdiansættelse af fast ejendom. I medfør af cirkulæret overdrages fast ejendom til den senest offentlige vurdering med mulighed for korrektion $\pm 15\%$. Såfremt ejendommen i den mellemliggende periode fra vurderings tidspunktet til overdragelsen har undergået faktiske ændringer såsom bygningsforandringer, udstykninger eller ændret zonestatus, skal der ved overdragelsen imidlertid tages højde for disse værdiændringer.

Ved overdragelse af fast ejendom mellem interesseforbundne parter, der falder udenfor BAL § 22, skal overdragelsen ske i medfør af cirkulære nr. 5, 2000, dvs. til den senest kendte offentlig ejendomsvurdering, uden mulighed for korrektion af $\pm 15\%$ af vurderingen. Hvis parterne vurderer, at ejendomsvurderingen ikke giver et tilstrækkeligt retvisende billede af ejendommens værdi, kan parterne efter anmodning hos det lokale skattecenter få en udtalelse om handelsprisen for den pågældende ejendom på tidspunktet for indgåelsen af overdragelsen.

2.2.5. Goodwill

Ved virksomhedsoverdragelse mellem interesseforbundne parter kan værdiansættelsen af goodwill være vanskelig at beregne. Beregningen af goodwill som omtalt i kap. 2.1.6.1 og beregningseksempel vedlagt bilag 1, tager udgangspunkt i Ligningsrådets beregningsregel i medfør af TS-cirkulære 2000, nr. 10. Beregningsreglen er vejledende og fraviges derfor i tilfælde af, at der foreligger en dokumenterbar branchekutyme vedrørende værdiansættelse af goodwill eller en i øvrigt sandsynliggjort goodwill ved en sagkyndig vurdering eller lignende. Ved beregning af goodwill, tages der ikke hensyn til hvilken personkreds beregningen omfatter,

hvorfor TS-cirkulære 2000, nr. 10 anvendes ved alle værdiansættelser vedrørende goodwill ved handel mellem interesseforbundne parter.

2.2.6. Værdiansættelse af øvrige aktiver

Øvrige aktive værdiansættes ved overdragelse mellem interesseforbundne parter som hovedregel ud fra følgende antagelse:

1. Driftsmidler; markedsværdien af aktiverne (katalogpris)
2. Immaterielle anlægsaktiver; som materielle anlægsaktiver
3. Varelagre; værdiansættelse heraf opgøres iht. VLL § 1, dvs. eller indkøbsprisen med tillæg af fragtomkostninger m.v. I tilfælde af dokumentation om varernes ukuranthed, overdrages varelageret til den nedskrevne værdi heraf.
4. Igangværende arbejder (er ikke omfattet af VLL); beregnet kostpris dvs. bogført værdi. Direkte relaterede udgifter afholdt under arbejdets udførsel skal aktiveres. Hvorvidt IPO'er og beregnet avance skal medregnes er valgfrit. Ved liberale erhverv henvises til retningslinier angivet i TS-cirkulære nr. 20 af 1995 for indregning af igangværende arbejder, hvor indregning for arkitekter og rådgivende ingeniører følger Ligningsrådets anvisning fra 1978.
5. Debitorer; debitorbeholdningen værdiansættes som udgangspunkt til handelsværdien, hvilket svarer til den skattemæssige værdi. Debitorbeholdningen medregnes med fradrag af eventuelle konstateret eller sandsynliggjorte tab. Nedskrivning accepteres, selv om uerholdeligheden ikke er konstateret ved retsskridt, såfremt omstændighederne hermed tillader det. Nedskrivning på debitorer foretages ud fra en konkret vurdering af debitor.

2.2.7. Eksempel på værdiansættelse af uoterede aktier

Jeg har vedlagt bilag 2 som eksempel på model og beregning af skattekurs.

2.2.8. Sammenfatning

Handel mellem uafhængige parter med modsatrettede interesser giver normalt ikke anledning til problemer, da netop den modsatrettede interesse sikrer en korrekt værdiansættelse. Såfremt

handlen sker mellem interesseforbundne parter, kan det derimod være vanskeligt at opgøre handelsværdien, fordi der undertiden handles til en værdi, der ikke svarer til handelsværdien.

Ved værdiansættelse af unoterede aktier/ anparter, fast ejendom og goodwill har skattemyndigheder uarbejdet vejledende anvisninger til værdiansættelse heraf. Cirkulærene er vejledende og kan derfor afhængig af virksomhedens omstændigheder fravige den beregnede handelsværdi. Som følge af forskellige priser og omstændigheder har parterne ved indgåelse af aftale om overdragelse af aktiver eller aktier/ anparter mulighed for at tage et skatteforbehold eller indhente bindende svar, for i de tilfælde hvor skattemyndighederne anfægter værdiansættelse at kunne træde tilbage fra aftalen. Ved overdragelse af aktiver eller aktier/ anparter vil overdrageren/ erhvereren med fordel kombinere et evt. gældsbrief med gavebrief, hvorved skattemyndigheder som følge af BAL § 27 har 3 mdr. til at anfægte værdiansættelsen.

Ved beregning af handelsværdien for unoterede aktier eller anparter gælder 3 forskellige retningslinier i tilfælde af, at handelsværdien er ukendt:

1. Ved arve eller gaveoverdragelse omfattet af BAL § 22 anvendes TS-cirkulære nr. 185 af 17. november 1982.
2. Såfremt overdragelsen sker mellem interesseforbundne parter der ikke er omfattet af TS-cirkulære nr. 185 af 17. november 1982, anvendes TS-cirkulære nr. 9 af 2000.

Ved beregning heraf er det uheldigt med to forskellige værdiansættelsescirkulære for aktier og anparter. Såfremt overdragelse sker til ex. overdragers søn og bror, vil værdiansættelsen således medføre to forskellige handelspriser.

Samme problemstilling gør sig gældende ved overdragelse af fast ejendom, hvor værdiansættelsescirkulæret af 1982 giver mulighed for en lavere værdiansættelse af ejendomme, end tilfældet er med cirkulære nr. 5 af 2000, idet muligheden for korrektion $-/+ 15\%$ af ejendomsvurderingen ikke finder anvendelse.

Kapitel 2. Værdiansættelse af virksomhed

Den af skattemyndighederne standardiserede goodwillberegning finder anvendelse, uanset hvilken personkreds overdragelsen sker til. Altså er beregningen den samme om enten overdragelsen sker mellem interesseforbundne parter omfattet af BAL § 22, eller hvis personkredsen falder uden for denne bestemmelse. Goodwillberegningen kan fraviges, såfremt der foreligger dokumenterbar branchekutyme heraf, og i tilfælde hvor omstændigheder i virksomheden tillader fravigelse. Ex. hvis kundeporteføljen består af én eller få kunder, må virksomhedens fremtidige forretningsgrundlag antages at være usikkert, hvorfor værdien heraf ikke kan tillægges stor betydning i den samlede vurdering af værdiansættelsen. Dette tager cirkulæret til en vis grad højde for ved, at man skal anslå levetiden af goodwillen.

Øvrige aktiver værdiansættes til handelsværdien i vandel og handel ved overdragelse mellem interesseforbundne parter

3. Aktieombytning

Efter at vi i kapitel 2 har fået værdifastsat virksomheden, som skal indgå i generationsskiftet, er aktieombytning den næste etape i generationsskiftet. Der er mange fordele ved, at ejeren/aktionæren af et driftsselskab udfører en aktieombytning og derved etablerer en holdingkonstruktion. Mulighed for at minimere risiko ved at man trækker ”værdier” i driftsselskabet op i holdingselskab uden risiko for at kreditorer m.v. kan gøre krav på dem efterfølgende i evt. forbindelse med retssager eller konkurs. Mulighed for at få skattefri udbytte til holdingselskabet. Opkøbe nye forretningsområder m.v.

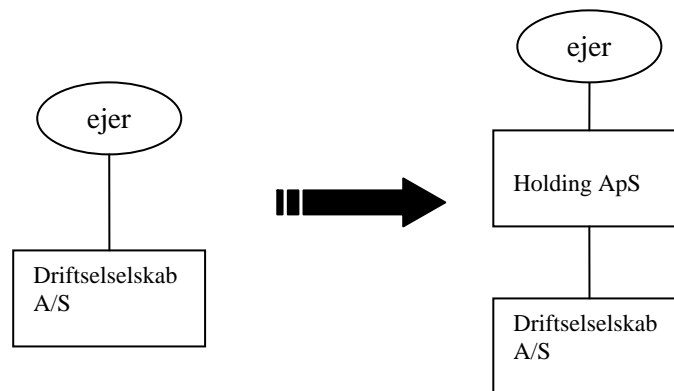
I vores situation med et generationsskifte ligger fordelene ved en aktieombytning, i at det skabes mulighed for at slanke driftsselskabet, ved hjælp af at udlodde skattefrit udbytte til det nystiftede holdingselskab, hvorved det bliver billigere for den yngre generation at købe sig ind i selskabet.

3.1 Indledning

Ved aktieombytning forstås enhver form for afståelse af aktier eller anparter, hvor vederlaget for de pågældende aktier/anparter vedlægges i aktier, anparter eller eventuel et kontant vederlag. Typisk anvendes aktieombytning dog i det tilfælde, hvor man ønsker at etablere en holdingkonstruktion. Dette sker ved at indskyde aktierne i et selskab som apportindskud i et andet selskab. Aktionæren i det erhvervende selskab (Holding) modtager herefter aktier i det erhvervede selskab (datter).

Selskabskonstruktionen vil normalt efter at man har dannet en holdingkonstruktion se således ud:

Figur 3.1 Aktieombytning

Kilde: Egen tilvikning

En aktieombytning vil som udgangspunkt være skattepligtig hos aktionæren, da det svarer til en normal afståelse af aktier, og der skal ske beskatning efter aktieavancebeskatningsloven.

Der findes dog to metoder til at foretage aktieombytning, som ikke vil udløse beskatning her og nu. Disse regler findes i Aktieavancebeskatningsloven §§ 36 og 36 A, (skattefri aktieombytning med tilladelse og skattefri aktieombytning uden tilladelse.) Ved anvendelse af ABL §§ 36 og 36 A sker der ikke en beskatning her og nu, men beskatningstidpunktet rykkes frem til et senere tidspunkt, hvor aktierne i holdingselskabet afstås eller likvideres.

Muligheden for at kunne gennemføre en aktieombytning uden tilladelse blev vedtaget i forbindelse med ABL § 36a af lov nr. 343 af 18. april 2007. Vedtagelse af § 36a har dog ikke haft nogen betydning for de eksisterende regler i ABL § 36. Indførelsen af ABL § 36a har medført, at man ved skattefri aktieombytning har et to-strengt system, hvor man frit kan vælge den metode, som er mest optimal for ens egen aktieombytning.

Reglerne for skattefri aktieombytning med tilladelse og skattefri aktieombytning uden tilladelse vil blive gennemgået herunder.

3.2 Skattefri aktieombytning med tilladelse

Reglerne for at anvende skattefri aktieombytning med tilladelse er som nævnt reguleret efter ABL § 36 ud fra fusionsdirektivet 90/434/EØF, som ændret ved Rådets direktiv 2005/19/EF af februar 2005.¹⁵

3.2.1 Betingelser for at gennemførelse af en aktieombytning

- Det er en grundlæggende betingelse, at der er tale om et selskab i en medlemsstat eller et selskab, som svarer til de danske aktie- eller anpartsselskaber, som er hjemmehørende i lande uden for EU.¹⁶
- Det er ligeledes en betingelse, hvis der søges om tilladelse efter ABL § 36, stk. 1 og 2, at det erhvervende(moder) selskab enten opnår flertal af stemmerne i det erhvervede(datter), hvis dette ikke allerede er tilfældet, og blot erhverve en yderligere andel. Søges der efter ABL § 36, stk. 3 skal det erhvervende(moder) opnå fuld ejerskab.
- Endvidere er det en betingelse, at aktionæren, som søger om skattefri aktieombytning, er fuld skattepligtig til Danmark på det tidspunkt, hvor han afstår aktierne.
- Det er en betingelse efter ABL § 36, stk. 1, at vederlaget i forbindelse med ombytningen sker i form af ejerandel i det erhvervende(moder) selskab, samt eventuelt delvist i form af kontanter. Der skal dog efter § 36, stk. 2 opnås flertal af stemmerne i det erhvervede (datter) selskab. Et kontantvederlag vil blive beskattet som aktieavance.
- Hvis der er flere deltagende aktionærer, skal man være opmærksom på, at der ikke må sker en forskydning i rettigheder og formueforholdet mellem aktionærerne.
- Det er endvidere et krav, at aktieombytningen skal være gennemført inden for 6 måneder, regnet fra første ombytningsdag.¹⁷ Denne tidsfrist kan der dog gives dispensation for i eventuelle masseombytninger, hvor det simpelthen ikke er muligt at gennemføre en ombytning inden for 6 måneder.
- Sidst men ikke mindst, er det et krav, at der opnås tilladelse fra SKAT. SKAT kan vælge at give en tilladelse, en tilladelse med særlige vilkår eller afslag på anmodningen om tilladelse til skattefri aktieombytning.

¹⁵ Generationsskifte af Søren Halling-Overgaard m.f. side 159

¹⁶ ABL § 36, stk. 3

¹⁷ ABL § 36, stk. 4

For at SKAT overhoved kan give en tilladelse til en skattefri aktieombytning, skal det være med en forretningsmæssig begrundelse. Betingelserne for at opnåelse af en tilladelse fremgår af fusionsdirektivet 90/434/EØF af 23. juli 1990 der er indarbejdet i dansk lov.

3.2.2 Forretningsmæssig begrundelse

Ansøgningen skal være konkret begrundet med årsagen til aktieombytningen, og må ikke have skatteunddragelse som hovedformål. Eksempelvis vil en oplysning i ansøgningen om, at man ikke påtænker at sælge aktierne inden for de næste 3 år, skabe en formodning om, at der ikke er tale om skatteundgåelse. Øvrige begrundelser for, at man ønsker at fortage en skattefri aktieombytning, kan være at en mere smidig og hensigtsmæssig koncernstruktur der vil lette et senere generationsskifte om 5 – 10 år. Samt for at begrænse den forretningsmæssige risiko og muligheden for at etablere nye aktiviteter ved holdingsselskabets etablering af nye datterselskaber. Alle oplysninger som kan være med til at underbygge en forretningsmæssig begrundelse, men som ikke er nok til alene af give en korrekt forretningsmæssig begrundelse, dette ses af afgørelse TfS 2005 426 ØLD:

”A havde ansøgt om tilladelse til skattefri aktieombytning begrundet med minimering af driftsrisiko, forberedelse af generationsskifte og behovet for stiftelse af yderligere datterselskaber i fremtiden. Ansøgningen var uden nærmere konkretisering eller dokumentation og blev ikke udbyttet under sagens behandling. Der blev givet afslag begrundet med, at det ud fra en samlet vurdering ikke fandtes godtgjort, at aktieombytningen ville blive foretaget ud fra forsvarlige økonomiske betragtninger. Skatteministeriet gjorde gældende, at begrundelser af denne generelle karakter alene havde karakter af >>rene påstande<<, der altid kunne fremføres som begrundelse for skattefri omstruktureringer. Landsretten tiltrådte Skatteministeriets anbringende under henvisning til EF-Domstolens afgørelse i Leur-Bloem-sagen, C-28/95 (SU 197,257) ”

Afgørelsen viser vigtigheden af, at den enkelte ansøgning bliver indarbejdet med specifikke forhold ved den konkrete ansøgning for at SKAT kan give en tilladelse.

SKAT vil normalt gøre tilladelsen betinget af, at der ikke sker væsentlige ændringer inden for de næste 3 år i de forhold, der ligger til grund for tilladelsen. Sker det alligevel, at man inden for de næste par år foretager væsentlige ændringer, er der risiko for, at tilladelsen bortfalder, og at ombytningen bliver skattepligtig. For at undgå dette, bør man altid i de situationer, hvor man

påtænker at foretage væsentlige ændringer inden for den tre år periode, spørge hos SKAT, om ændringen vil ophæve den betingede tilladelse.

Derfor skal følgende forhold anmeldes inden de foretages efter en skattefri aktieombytning med tilladelse:

1. Aftaler om afståelse af anparterne/aktierne i datterselskabet, herunder købe- og salgsretter.
2. Ændringer i ejer- eller kapitalforholdene i datterselskabet, herunder udstedelse af medarbejderaktier.
3. Ændringer i aktieklasser (opdelinger eller sammenlægninger) i datterselskabet eller i aktieklassernes rettigheder.
4. Andre former for ændringer i koncernstrukturen i henhold til fusionsbeskatningsdirektivet (fusioner, spaltninger og tilførsel af aktiver)
5. Tilbagealg af de ved ombytningen erhvervede aktier i holdingselskabet.
6. Indgåelse eller ophævelse af anpartshaver-/aktionæroverenskomster af betydning for stemmefordelingen i datterselskabet.¹⁸
7. Ekstraordinære udbytte udlodning efter gennemførelse af aktieombytning.
8. Ordinær udlodning der er større end resultatet.

3.2.2 Anskaffelsestidspunkt for aktierne

Vederlagsaktier anskaffet på samme tidspunkt som de ombyttede aktier. Vederlagsaktier er de aktier, som det erhvervende (holding) selskab udsteder til aktionæren i det ombyttede selskab for at modtage aktierne i datterselskabet. De nye aktier i det erhvervede selskab anses skattemæssigt for at være erhvervet på ombytningsdagen.

3.2.3 Anskaffelsessum for aktierne

Aktier i det erhvervende (holding) selskab, som aktionæren modtager som vederlag for de ejede aktier i det erhvervede (datter) selskab, skal behandles ved opgørelsen af den

¹⁸ Punkt 1-6 Forlaget Thomson A/S, Erhvervsjura, Holdingsselskab/ombytning af anparter .

skattepligtige som almindelige indkomst, som om de var anskaffet for samme anskaffelsessum, som de ombyttede aktier i det erhvervede(datter) selskab.

Aktier i det erhvervede (datter) selskab som det erhvervende(holding) selskab modtager, anses for erhvervet til en anskaffelsessum svarende til værdien af det erhvervede (datter) selskab på tidspunktet for ombytningen.¹⁹

3.3.1 Skattemæssige konsekvenser ved aktieombytning

Anvendelse af skattefri aktieombytning til strukturtilpasning af en koncern begrundes muligheden for at foretage udskydelse af beskatningen ved afståelse af aktierne. Endvidere kan eksisterende aktionærer mod kontantvederlagsbetaling udtræde af aktionærkredsen, såfremt disse ikke indgår i de fremtidige planer for selskabet.

De skattemæssige konsekvenser i forbindelse med aktieombytning kan opdeles i 3 grupper; aktionærernes forhold, det erhvervende selskab og det erhvervede selskab.

3.3.1.1 Skattemæssige konsekvenser af skattefri aktieombytning for aktionærerne

Skatteretligt anses aktierne i medfør af FUSL § 9 ikke for at være afstået, hvorfor overdrageren ikke bliver beskattet af aktieavancen i forbindelse med den skattefri aktieombytning.

Ved aktieombytningen opnår overdrageren fuld succession på aktierne, hvilket vil sige, at overdrageren skattemæssigt succederer i de oprindelige aktiers anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkt. Skattefriheden for overdrageren indtræder alene i tilfælde, hvor overdrageren er fuld skattepligtig til Danmark efter KSL § 1 i forbindelse med afståelse af aktierne. Beskatningen af aktierne aktualiseres først ved salg af aktierne i det erhvervende selskab.

¹⁹ FUL § 11

Gennemføres aktieombytningen med et allerede eksisterende selskab, vil ombytningen ikke have skattemæssige konsekvenser for aktionærerne i det erhvervende selskab.

3.3.1.2 Skattemæssige konsekvenser af skattefri aktieombytning for det erhvervende selskab

Den skattefrie aktieombytning medfører de væsentligste konsekvenser for det erhvervende selskab, for eksempel kan sambeskatning etableres i overensstemmelse med lovgivningens bestemmelser herom, se kapitel 6. Aktier anses for erhvervet ved ombytningsdagens gennemførelse til transaktionsdagens handelsværdi. Efterfølgende salg af aktierne følger bestemmelserne i ABL, hvor såfremt det erhvervende selskabs ejertid af de erhvervede aktier overstiger 3 år vil avancen blive skattefri jf. ABL § 9.

3.3.1.3 Skattemæssige konsekvenser af skattefri aktieombytning for det erhvervede selskab

Aktionærernes skattemæssige stilling i det erhvervede selskab er selskabet uvedkommende, og hvorvidt aktierne ejes af fysiske eller juridiske personer er ikke væsentligt for selskabet.

3.3.2 Likviditetsmæssige konsekvenser ved skattefri aktieombytning

Gennemførelse af skattefri aktieombytning har ingen likviditetsmæssig virkning for selskaberne. Etableringen af koncern medfører dog, at det erhvervede selskab kan udlodde skattefrit udbytte til moderselskabet efter SEL § 13, nr. 2. Udlodningen muliggør, at det erhvervende selskab kan flytte eventuel overskudslikviditet fra det erhvervede selskab.

3.4 Skattefri aktieombytning uden tilladelse

Som nævnt i indledningen er det nu muligt, efter at lov nr. 343 af 18. april 2007, senere ABL § 36 A, blev vedtaget at foretage skattefri aktieombytning, uden at skulle have tilladelse fra SKAT.

Årsagen til vedtagelsen af loven var ifølge lovforslaget at ”forbedre de skattemæssige rammevilkår for koncerner og skabe en mere hensigtsmæssig og sammenhængende erhvervsbeskatning i Danmark”. Danmark havde i længere tid haltet bagefter EU på dette

område, hvor det længe har været muligt at foretage omstruktureringerne, uden at det ville behøve at udløse beskatning. Da danske virksomheder ikke skulle være stillet dårligere end deres udenlandske konkurrenter i forbindelse med at flytte kapital mellem enheder i en koncern, blev det besluttet at vedtage dette lovforslag.

Et af de centrale områder, som blev ændret i ABL § 36 A i forhold til den daværende lov ABL § 36, var, at det ikke mere var nødvendig at have en forretningsmæssig begrundelse for ombytningen. Dette gjorde det dog muligt, at folk kunne benytte reglerne til misbrug og skatteunddragelse. For at dæmme op for dette, blev der indført værnsregler som forhindrer overtrædelse af fusionsskattedirektivets artikel 11, der beskriver forhold så som skatteundgåelse og skatteunddragelse.

3.4.1 Hvem kan benytte aktieavancebeskatningsloven § 36A?

Ifølge ABL § 36§ stk. 1, kan en aktieombytning uden tilladelse fra SKAT ske ”når såvel det erhvervende som det erhvervede selskab er omfattet af begrebet selskab i en medlemsstat i artikel 3 i direktiv 90/434/EØF, eller er selskaber, som svarer til aktie- eller anpartsselskab, men som er hjemmehørende i lande uden for EU”²⁰

Betingelserne for at anvende aktieombytning uden tilladelse fra SKAT, svarer overens med betingelserne i forbindelse med aktieombytning med tilladelse fra SKAT.

Som nævnt i uddraget af aktieavancebeskatningsloven ovenfor, er en ombytning i mellem et dansk og et EU hjemmehørende selskab også muligt via ABL § 36A. Dette kræver dog, at det EU hjemmehørende selskab kan sidestilles med et dansk aktie- eller anpartsselskab jf. ABL § 36, stk. 1. En sådan sidestilles beror på en konkret vurdering fra SKAT, og her har det betydning, om der er tale om et erhvervsdrivende selskab, om selskabet har en fast indskudskapital, og at der ingen personlig hæftelser m.v.

Ved en aktieombytning uden tilladelse har SKAT før ombytningen ikke haft mulighed for at foretage en konkret vurdering af, om de kan sidestille det EU hjemmehørende selskab med et dansk aktie- eller anpartsselskab. I de tilfælde, hvor SKAT efterfølgende vurderer, at de ikke kan sidestille det udenlandske selskab med et dansk selskab, vil man ikke kunne gennemføre en skattefri ombytning, og det vil medføre, at aktieombytningen vil blive skattepligtig og eventuelt meget dyr likviditetsmæssigt. For at forhindre denne risiko, kan man indhente et

²⁰ Jf. ABL § 36A

bindende ligningssvar før ombytningen for at få klarlagt, om der er tale om et selskab, der kan sidestilles med et dansk selskab.

Ligeledes er der i ABL § 36 A, stk. 2 indsat en hjemmel, der svarer overens med ABL § 36, stk. 3, hvor selskaber der ikke opfylder kriterierne i ABL § 36A, stk. 1, kan foretage en skattefri aktieombytning. Det kræver dog, at det erhvervende selskab modtager hele aktiekapitalen i det erhvervede selskab. Hvis det erhvervende selskab i forvejen ejer en andel af det erhvervede selskab, skal det erhvervende selskab modtage den resterende del af kapitalen, for at denne bestemmelse kan komme i anvendelse jf. ABL § 36, stk. 1, 5 pkt.

Endvidere indgår der også bestemmelser vedrørende i ABL § 36A, hvornår investeringsselskaber kan benytte denne ordning. En yderlig gennemgang heraf vil ikke blive behandlet i afhandlingen.

3.4.2 Hvad kan indgå i en ombytning?

I afhandlingen har jeg indtil nu kun nævnt, at det som kan indgå i forbindelse med en ombytning enten er aktier eller anparter. Det, som regulerer, hvad kan indgå i en ombytning, er ABL § 1. Det betyder, at eventuelle tegningsrettigheder kan være omfattet af en skattefri aktieombytning, da der her er tale om ret til tegning af - endnu ikke udstedte - aktier. Derimod kan en købsret ikke indgå i en skattefri ombytning, da en købsret ikke bliver beskattet efter ABL.

Det fremgår dog af praksis, at der ikke gives tilladelse til skattefri aktieombytning, hvis der på ansøgningstidspunktet er negativ egenkapital i det selskab, som ønskes ombyttet. Denne forudsætning vil sandsynligvis ligeledes blive praktiseret ved aktieombytningen efter ABL § 36A.²¹

3.4.3 Betingelser for gennemførelse af en skattefri aktieombytning uden tilladelse.

Betingelserne for at anvende ABL § 36 A svarer overens med ABL § 36, som er gennemgået i afsnit 3.2.1., med undtagelse af, at man ikke skal indhente tilladelse fra SKAT, før man foretager aktieombytningen. Derimod er der indført en række værnsregler, som skal varetage

²¹ Jf. Generationsskifte af Søren Halling-overgaard m.f., side 218

den kontrolfunktion, som tilladelsen opfylder i ABL § 36. Værnsreglerne skal forhindre, at virksomheder som alternativ til skattepligtige afhændelser foretager en skattefri omstrukturering, og herefter foretager en disposition, som ikke vil udløse samme avancebeskatning, som før omstruktureringen.

3.4.3.1 Ny ejertid for aktier og bevarelse af oprindelig anskaffelsessum

Den første af værnsreglerne, som skal forhindre skattetækning ved en aktieombytning er, at anskaffelsestidspunktet for aktierne i det ombyttede(erhvervede) selskab bliver ombytningsdatoen.²²

Det betyder, at det tidspunkt, hvor man foretager aktieombytningen af aktierne, vil blive det nye anskaffelsestidspunkt, svarende til hvis aktierne var erhvervet på ny. Denne værnsregel sikre, at der ikke kan ske en skattefri afståelse af aktierne inden for en periode på 3 år efter aktieombytningen.

Reglen er dog i sig selv ikke et nyt tiltag i ABL, da den ligeledes også er en del af de eksisterende regler i ABL § 36, hvis man foretager en aktieombytning med tilladelse. Formålet med denne regel er at forhindre et skattefrit salg af aktier umiddelbart efter en skattefri ombytning hvilket ellers er muligt, da de anses anskaffet til handelsværdien. (avance = 0)

Ud over indsættelse af reglerne om, at der skal gå 3 år fra ombytningsdagen før, at der kan ske et skattefrit salg af aktierne, er der ligeledes sket en stramning i forhold til anskaffelsessummen. Foretager man en aktieombytning uden tilladelse fra SKAT, skal man ikke som de hidtidige regler beregne ny anskaffelsessum på de ombyttede aktier fra den dato, hvor man foretager ombytningen, men i stedet bibeholde den oprindelige anskaffelsessum, som den tidligere aktionær havde.²³

²² ABL § 36A, stk. 5.

²³ Nye regler omskattefrie omstruktureringer og sambeskatning i forbindelse hermed af Susanne Kjær, side 1

Dette medfører, at aktierne i det erhvervede selskab anses for at være anskaffet tidsmæssigt ved ombytningen, men til den oprindelige anskaffelsessum. Dog med det forbehold, at hvis den oprindelige anskaffelsessum er højere end handelsværdien på aktierne på ombytningstidspunktet, fastsættes anskaffelsessummen til handelsværdien på ombytningstidspunktet.

Dette skal modvirke, at man får mulighed for at udnytte et latent tab på aktierne i det ombyttede selskab.

Yderligere er der indsat en ekstra regel, for ikke at kunne benytte et uudnyttet fremførselsberettiget aktietab i forbindelse med en aktieombytning. Reglen forhindrer at det erhvervende selskab ikke kan modregne et fremførselsberettiget aktietab, som er opstået før aktieombytningen i den skattemæssige avance og derved undgå beskatning ved et salg inden for de første 3 år efter aktieombytning.

Realiserer det erhvervende selskab et aktietab efter aktieombytningen, vil et sådan tab godt kunne bruges til at reducere den skattepligtige avance ved aktiesalget.

Udnyttet fremførselsberettiget aktietab, som er opstået før aktieombytningen, er ikke tabt og vil kunne anvendes i andre avancer.

3.4.3.2 Betydning af ny ejertid for aktier og bevarelse af oprindelig anskaffelsessum

I de oprindelige regler i ABL § 36 er der ingen værnsregler i forbindelse med en aktieombytning. Derimod skal man have tilladelse fra SKAT, inden man foretager en ombytning. Hvis det viser sig, at der efterfølgende er behov for at ændre på forudsætningerne, som ligger til grund til tilladelsen, eksempelvis hvis man ønsker at sælge sine aktier inden den 3-årede periode er udløbet, kan man anmelde sine ændringer til SKAT, og tilladelsen vil blive revurderet. SKAT kan i visse tilfælde vurdere, at ændringerne godt kan gennemføres, uden at ombytningen bliver skattepligtig, og der vil i så fald kun skulle ske beskatning af avancen fra værdiansættelsen i forbindelse med ombytningen til salgstidspunktet, hvilket normalt er en væsentlig mindre avance.

Denne mulighed har man ikke, hvis man har valgt at fortage aktieombytningen efter ABL § 36 A. Værnsreglerne er netop i sådan en situation til at forhindre dette. Kommer man senere i en situation, hvor der er behov for et salg af aktierne inden de 3 år er gået, vil beskatningen være af den fulde avance fra den oprindelige anskaffelsessum til værdien på salgstidspunktet.

Dette er en klar forskel mellem de oprindelige regler i ABL 36 og de nye regler i ABL 36A. En ændring, som betyder, at vælger man at benytte ABL 36 A, skal man være meget sikker på, at der ikke kan opstå situationer, hvor man bliver nødsaget til at afstå sine aktier inden 3-års periode er udløbet.

Hvis en sådan situation opstår, vil man dog have mulighed for efterfølgende at søge om tilladelse til ombytningen, hvorved at man opnår samme fleksibilitet som med en tilladelse, hvis man ellers får tilladelsen.

Det vil efter min vurdering også være en af hovedårsagerne til, at folk fravælger de objektive regler fra starten på grund af denne usikkerhed. Opstår der en situation, hvor man bliver nødt til at sælge sin virksomhed, inden der er gået 3 år, og i denne situation er det lige meget, om man har haft kendskab til handelen inden ombytningen, eller at salgsplanerne først er opstået efter ombytningen.

Af denne årsag vil jeg rådgive om at, hvis man har muligheden for at få tilladelsen fra SKAT inden en eventuel aktieombytningen, vil dette være den klart foretrukne metode.

For selskaber som både ejer aktier i det erhvervede og det erhvervende, gælder dog at såfremt aktionæren har ejet alle aktier i begge selskaber i mindst 3 år bevares den oprindelige anskaffelsestidspunkt.

3.4.3.3 Udbyttebegrænsning

Der er ligeledes indsat en værnsregel til begrænsning af udbytte fra ombytningstidspunktet og op til 3 år herefter mellem det ombyttede selskab og det erhvervende selskab. Hvis værnsreglen ikke overholdes, vil hele aktieombytningen blive skattepligtig. Reglerne i KSL § 65 vedrørende udbytte mellem det erhvervende selskab og aktionæren er der ikke sket ændringer ved.

Værnsregelen er indsat for at sætte en begrænsning på, hvor stort et udbytte det erhvervende selskab kan udlodde fra det erhvervede selskab i en periode på 3 år efter ombytningen. Dette skal sikre, at det erhvervede selskab ikke bliver tømt for værdi ved udlodning af udbytte, således at en eventuel aktieavance ved et salg af aktierne i det erhvervede selskab umiddelbart efter ombytningen bliver elimineret.²⁴

Hertil skal det nævnes, at det erhvervende selskab kun har muligheden for at kunne modtage skattefrit udbytte, hvis ejerandelen i det erhvervede selskab er over 15 % jf. SEL § 2, litra c. men det er det nok i 99,99 % af tilfældene i kraft af ”flertallet af stemmerne” betingelsen.

Opgørelsen af, hvor meget udbytte det erhvervende selskab kan modtage fra det erhvervede selskab, afhænger af det erhvervede selskabs ordinære resultat efter skat. Udlodningen kan ikke overstige det ordinære resultat efter skat i erhvervede selskab. At udlodningen ikke må overstige det ordinære resultat efter skat, er en ændring af de først vedtaget regler, hvor der var tale om det ordinære resultat **før** skat med fradrag af modtaget skattefrit udbytte jf. lovforslag 23, senere vedtaget ved lov den 5. februar 2009.

Det skal hertil bemærkes, at udbyttebegrænsningen opgøres over en periode på 3 år. Der gælder derfor i princippet ingen udbyttebegrænsning for de enkelte indkomstår. Reglerne indebærer således ikke, at omstruktureringen bliver skattepligtig, hvis der i et enkelt år udloddes udbytte, der overstiger det erhvervede selskabs ordinære resultat – hvis de samlede udlodninger ikke overstiger det samlede ordinære resultat set over hele 3- års perioden.²⁵

Ligeledes vil en aktieombytning heller ikke blive skattepligtig, hvis det erhvervede selskab udlodder det positive og lovlige ordinære resultat efter skat det første år, og det efterfølgende viser sig at resultatet for indkomstår 2 og 3 er negative. Samlet set vil man i denne situation have udloddet udbytte i den tre året periode, hvor det samlede ordinære resultat efter skat er negativ.

²⁴ ABL § 36 A, stk. 7

²⁵ Revifaxen nr. 791 af 12/12-2008

Denne fortolkning blev således kommenteret af flere under høringen bl.a. af Foreningen af Statsautoriserede revisorer²⁶, som endte med en ændring i lovforslaget.

Det endeligt vedtagne lovforslag blev således ændret til, at efterfølgende år med negativt resultat bliver fastsat til nul.

Det skal dog præciseres, at hvis det første år er negativ, skal selskabets positive indkomst i de efterfølgende år modregnes i dette underskud, før der kan ske udlodning.

Som nævnt ovenfor er det det erhvervede selskabs ordinære resultat efter skat og efter ekstraordinære poster som fastlægges af, hvor meget udbytte, der kan udloddes til det erhvervende selskab. Ved opgørelse af det ordinære resultat svarende til selskabets godkendte årsrapport, skal man være opmærksom på, at der i det tidligere nævnte lovforslag 23, vedtaget til lov den 5. februar 2009, er en ændring i, hvordan det ordinære resultat skal opgøres, da skattefrit aktieudbytte og skattefri aktieavancer ikke skal medregnes til det ordinære resultat.

At det er selskabets ordinære resultat efter skat, som er grundlaget for, hvor stor en udlodning man kan trække ud af det erhvervede selskab i udbytte, gør selvfølgelig, at der vil blive spekuleret i, hvordan denne indkomst skal opgøres. Og der er flere måder til at kunne forbedre et ordinært resultat på, uden at man tilsidesætter de gældende regnskabsregler. Blandt andet en vurdering af hvilken metode selskabet skal benytte ved den regnskabsmæssige optagelse af aktier i datterselskaber, om dette skal ske til kostprismetoden eller efter indre værdis metode.

3.4.3.4 Omfattet udbytte

Der er dog andre måder at tømme et selskab på end at udlodde udbytte til det erhvervende selskab. Ved indførelse af de nye regler blev det ligeledes muligt, at et selskab kunne yde et koncernforbundet selskab skattefrit tilskud og derved opnå den samme fordel som ved et skattefrit udbytte. Ideen var ganske enkelt, at det erhvervede selskab yde et skattefrit tilskud til en koncernforbundet dattervirksomhed, som derefter udloddede tilskuddet videre op som udbytte til det fælles moderselskab.

²⁶ Høringssvar fra Foreningen af Statsautoriseret Revisorer vedrørende forslaget til ABL § 36 A, stk. 7.

Der blev derfor tilføjet i ABL § 36 A stk. 7,5 pkt. en bestemmelse om at sidestille skattefrit tilskud med udbytte ydet af det erhvervede selskab og af koncernselskaber, som det erhvervede selskab har bestemmende indflydelse over til koncernselskaber, som det erhvervede selskab ikke har bestemmende indflydelse over. Dette gør, at det ikke længere er muligt at yde skattefrie tilskud, før perioden på 3 år er overstået.

3.4.3.5 Delkonklusion på udbytte

Udbyttebegrænsningen i ABL § 36 A stk. 7, 1 pkt., skal forhindre at slanke det erhvervede selskab efter en aktieombytning og derved formindske i forhold til før ombytningen den forventede skattemæssige avance ved et efterfølgende salg.

Denne begrænsning har desværre den konsekvens, at mange vil fravælge at benytte de hurtige og billige regler i de objektive regler i ABL § 36 A.

Et af hovedargumenterne for mange mindre aktieombytninger er at stifte en holdingstruktur, hvor der er mulighed for at minimere risikoen ved at trække udbytte op i holdingselskabet. Jeg vil vurdere, at mange ikke ønsker at løbe en risiko på yderligere 3 år efter ombytningen og derfor vælger at foretage aktieombytningen med en tilladelse, hvor det er muligt at søge om at trække udbytte ud inden for perioden på 3 år.

Ved de større koncerner vil det også være en ulempe ved at benytte ABL § 36 A. Her er det ikke så meget risikoen, der kan være problemet, men derimod at koncernen er forpligtig til at binde kapital i et datterselskab, hvis der er mere brug for kapitalen et andet sted i koncernen.

Det vil helt klart være mange fordele for mange selskaber ved en aktieombytning såsom risikominimering, og forberedelse af generationsskifte og salg. Værnsreglerne i ABL § 36 A begrænser desværre nok bare mange i at benytte de nye objektive regler, som derfor vil vælger at benytte tilladelsessystemet.

3.4.4 Sammenfatning

Ved indførelse af ABL § 36 A, er der skabt et ekstra regelsæt i forbindelse med aktieombytning. Derfor vil et af de spørgsmål, som fremover vil blive stillet til rådgiveren være, hvorvidt en aktieombytning skal foretages efter ABL § 36, med tilladelse eller, efter ABL § 36 A uden tilladelse.

Skatteministeren anførte i bemærkningerne til lovforslaget, at ved indførelse af denne lov vil selskabernes retssikkerhed blive væsentlig forbedret, og systemet vil blive en administrativ lettelse.

Det bliver dog desværre ikke administrativt lettere for selskabernes rådgivere, som nu har to sideløbende metoder, hvor det vil være en nødvendighed med en sammenholdelse af de to regelsæt, at vurdere konsekvenserne ved at anvende den ene metode frem for den anden.

Jeg tror, at mange ud fra forsigtighedsprincippet vil foresætte med at ansøge om tilladelse i forbindelse med aktieombytning. Herved opnår stillingtagen fra skatteforvaltningen til den konkrete ombytning, og efterfølgende har man også mulighed for at anmelde væsentlige ændringer til skatteforvaltningen.

Det nye regelsæt vil jeg forvente, at man vil anvende i sager med ukomplicerede sager med eneanpartshaver, hvor forventningerne om den næste treårige periode er afklaret, samt hvilke planer der er for udlodning af udbytte i denne periode. Ligeledes vil jeg også forvente at metoden uden tilladelse vil blive brugt i større omfang, i de sager hvor der er tale om eksempelvis ombytning af pengetanksselskaber, hvor det kan være svært at anføre en forretningsmæssig begrundelse for ombytningen.

Jeg vil dog anbefale, at man i følgende situationer anvender regelsættet i ABL § 36:

1. Hvor aktionæren har planer om et salg inden for 3 år.
2. Hvor aktionæren har dårligt helbred, og der er risiko for, at han ikke kan forsætte i de næste 3 år.

3. Hvor der planer eller ønske om at udlodde mere udbytte inden for de næste 3 år, end det ordinære resultat.
4. Hvor der er fortolkningstvivil eller et eller flere af betingelserne ikke er opfyldt korrekt,

I disse situationer vil jeg anbefale, at man afventer en tilladelse fra skatteforvaltningen. Hvis tvivlsspørgsmålet er enkelt og ikke er i strid med de øvrige betingelser, kan det muligvis blive afklaret med et bindende ligningssvar.

Modsat vil jeg anbefale at det er en fordel at man benytte de objektive regler i følgende situationer;

1. Hvor den forretningsmæssige begrundelse ikke er forsvarlig eller hvor skatteundgåelse er eneste formål.
2. Hvor ombytningen er simpel, og en tilladelse er unødvendigt, vil en ombytningen uden tilladelse med fordel kunne benyttes hvorved der spares administrative ressourcer.

3.4.5 Praktisk eksempel på aktieombytning

En aktieombytning kan være første skridt på vejen i en generationsskifteproces, men selve aktieombytningen har intet med et generationsskifte at gøre. Jeg har derfor udbygget eksemplet til at indeholde en gaveoverdragelse med succession for at føre eksemplet over mod et generationsskifte.

En far ønsker at få sin søn med i hans selskab og på sigt skal sønnen overtage hele selskabet efter sin far.

Balancen for selskabet inden aktieombytningen er:

Aktier	Handelsværdi
Goodwill	2.500.000
Driftsmidler	11.250.000
Debitorer	3.750.000
Likvide beholdninger	3.750.000
Aktiver i alt	21.250.000
Passiver	
Aktiekapital	625.000
Tidligere års resultat	7.500.000
Egenkapital	8.125.000

Kapitel 3. Aktieombytning

Udskudt skat	1.875.000
Gæld	11.250.000
Passiver i alt	21.250.000

Faren har for nogle år tilbage omdannet sin personlig virksomhed til et selskab ved en skattefri virksomhedsomdannelse, den årsag er der pålagt aktierne en negativ anskaffelsessum på kr. 810.750.

Selskabet goodwill er beregnet ud fra SKATs vejledende beregning, se mere herom i værdiansættelses kapitel 2. Selskabets værdi er beregnet ud fra skattekursen, metoden til beregning af selskabets skattekursværdi fremgå ligeledes af kapitel 2. Skattekursværdien er beregnet til kr. 6.250.000.

Efter samråd med selskabets revisor er det besluttet, at sønnen skal erhverve 15 % af aktierne i selskabet ved en gaveoverdragelse med succession.

Farens resterende 85 % af aktierne lader han indgå i aktieombytningen, som danner et nyt holdingselskab. Jeg forudsætter, at faderen foretager en skattefri aktieombytning uden tilladelse fra SKAT. Og at han ellers opfylder de krav, som kræves i denne forbindelse.

Værdien af hans nye holdingselskab vil være kr. 6.906.250 (85 % af 8.125.000), og dertil skal der lægges den negative anskaffelsessum fra omdannelsen af hans personlige virksomhed til selskab svarende til kr. 689.138 (85 % af 810.750). I alt en samlet avance på holdingselskabet på kr. 7.595.388.

Faderens gave til sønnen, (15 % af selskabet) svarer til en værdi på kr. 937.500 (15 % af 6.250.000) vil ved et normalt salg give faderen en skattepligtig avance på kr. 1.059.112 (15 % af (6.250.000 + 810.750)). Men da det er valgt at bruge reglerne om successions, udløses ikke skat hos faderen. Sønnens skattemæssige anskaffelsessum for de 15 % af aktierne er negativ med kr. 121.612 (15 % af 810.750).

Ved at faderen giver sin søn en gave med succession, skal der betales en gaveafgift på kr. 96.869, gaveafgiften bliver beregnet som følger:

15 % skattekursværdien	937.500
Passivpost, 22 % af kr. 1.059.112	-233.005
Bundafdrag (2009)	-58.700
Grundlag for gaveafgift	<u>645.795</u>
Gaveafgift, 15 %	<u>96.869</u>

Gaven med succession vil kun få likviditetsmæssige konsekvenser for faderen, hvis han da ellers vælger at betale gaveafgiften. Dette vil da også være en fordel, at lade faderen betale for gaveafgiften i forhold til, at lade sønnen betaler den. Hvis sønnen skulle betale gaveafgiften, skulle han have en større gave af faderen for at kunne betale afgiften, og den større gave skulle der igen betales gaveafgift af.

3 år efter aktieombytningen vil faderens holdingselskab kunne sælge aktieposten i driftsselskabet til sønnen skattefrit.

Faderen vil efterfølgende have trukket en del af driftsselskabets indre værdi op i hans holdingselskab, hvor han kan anvende det til gradvis udbytteudlodning i takt med behovet eller fortage nye investeringer på andre forretningsområder.

De oplysninger, som faderen skal huske at informere SKAT om ved en skattefri aktieombytning efter de objektive regler, er at det erhvervende selskab seneste samtidig med indgivelsen af selvangivelsen for det indkomstår, hvor aktieombytningen er gennemført, at give SKAT oplysninger om, at selskabet har deltaget i en aktieombytning.²⁷

Derimod er der ikke et krav om indsendelse af oplysninger til SKAT, for at ombytningen kan gennemføres i forbindelse med selve ombytningen, men i stedet væsentlig efter selve ombytningen.

En manglende oplysning på selvangivelsen vil således heller ikke betyde, at ombytningen bliver skattepligtig. En manglende oplysning skal behandles som en mangle ved selvangivelsen og dermed have sanktioner efter disse regler i form af kontrollovstillæg.

²⁷ ABL § 36 A stk. 9

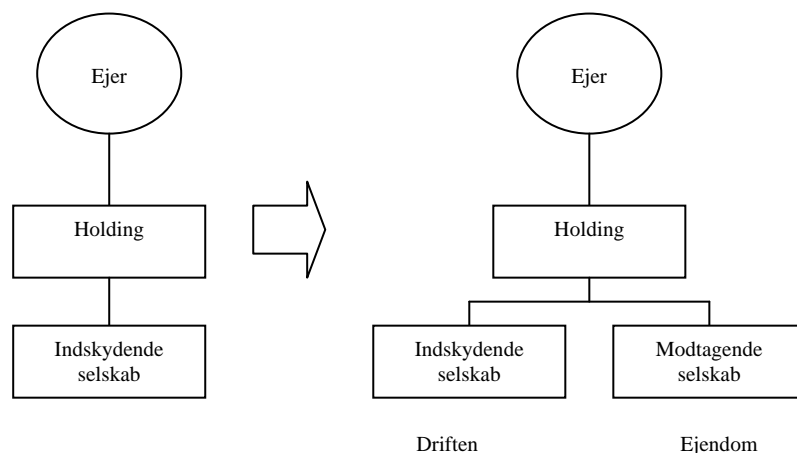
4. Spaltning

Efter at vi i kapitel 3 har fortaget en aktieombytning af vores driftsselskab, har vi nu opbygge en holdingstruktur. (et holdingselskab foroven og et underliggende driftsselskab) Endvidere har der været mulighed for at udlodde udbytte op i holdingselskabet fra driftsselskabet efter de omtalte regler i afsnit 3.4.3.3., så den indre værdi i driftsselskabet kan blive minimeret. Næste trin i vores generationsskifteproces er spaltning af det underliggende erhvervede selskab.

Årsagen til vores ønske om spaltning af det underliggende selskab, er at udskille den del af selskabet, som skal overgå til den næste generation. Bevæggrunden for, at det ikke er hele ”koncernen”, som skal indgå i generationsskifteprocessen, er for det første, at det vil være meget dyrt at overtage det hele på en gang, og for det andet viser det erfaringsmæssig sig, at den oprindelige ejer normalt ønsker at beholde en del af selskabet. Det kan eksempelvis være, at man vælger at fraspalte driftsdelen i selskabet, da der er mest arbejdsmæssigt pres fra denne del, men i stedet vælger eventuelt at beholde ejendomme, da de passer sig selv i det lange løb, og den økonomiske risiko normalt er mindre herved.

Dette har den fordel, at generationsskiftet ikke bliver så likviditetskrævende for den nye ejer, der skal overtage driften. Og for det andet så bevarer den oprindelige ejer en tilknytning til ”selskabet”, hvilket kan være et ønske.

Figur 4.1 Illustration af spaltning (grenspaltning)

Kilde: egen tilvirkning

4.1 Indledning

Skatteretligt er der to overordnet metoder til at foretage en spaltning af et selskab, enten skattepligtigt eller skattefrit.

Vælger man at foretage en spaltning af et selskab uden at benytte nogle særlige regler omkring spaltningen, vil man foretage en spaltning ud fra de almindelige skattemæssige regler, hvilket vil betyde, at en opdeling eller udskilning af en del af et selskab, som vil udløse efter de almindelig skattemæssige konsekvenser som følge af salg af hele eller dele af virksomheden.²⁸

Det har ingen betydning, om man foretager en likvidering af det oprindelige selskab ved overførelse af aktiver og passiver til nye selskab, eller om der er tale om spaltning af en ”gren” af det oprindelige selskab.

Den anden spaltning metode er skattefrit spaltning. Reglerne for skattefrit spaltning af danske selskaber fremgår af Fusionsloven (FUL) kapitel 4, § 15 b, stk. 2. Reglerne for udenlandske selskaber vil ikke ifølge afgrænsningen blive gennemgået i denne afhandling.

Reglerne er gældende både for det indskydende og modtagende selskab efter FUL § 15 a, stk. 1. når der er tale om et dansk selskab, der enten er et aktieselskab eller anpartsselskab.

Afgrænsningen af hvilke selskaber som kan benytte reglerne, fremgår af fusionsdirektivets artikel 3.

Ovenstående regler i FUL §§ 15a og 15b kræver dog i lighed med aktieombytning, at der opnås tilladelse fra SKAT for at man kan benytte reglerne. For at man kan komme i betragtning i en ansøgning om tilladelse skal der udarbejdes specifikke dokumenter og overholdelse af tidsfrister. Mere om dette senere i kapitlet.

Ligeledes som ved aktieombytning har lov nr. 343 af 18. april 2007 også indført objektive regler gældende for skattefrit spaltning. Det betyder, at vi inden for skattefrit spaltning også har fået et to-strengt system. Det står frit for, om man vil benytte de hidtidige regler, hvor man skal søge om tilladelse, eller om man vil benytte de objektiverede regler uden tilladelse.

²⁸ LV 2009-01-15, S.D.2

4.2 Selskaber der kan benytte skattefri spaltning

Alle selskaber, som er omfattet af selskabsdefinitionen i fusionsdirektivets artikel 3, kan benytte reglerne om skattefri spaltning, bortset fra nogle undtagelser vedrørende investeringsforeninger, som ikke vil blive gennemgået i denne afhandling.

Selskabsdefinitionen i fusionsdirektivet artikel 3 omfatter alle danske aktie- og anparts-selskaber, som tilsvarende udenlandske selskaber inden for EU i medfør af fusionslovens § 15 a, stk. 1.

Hertil kan nævnes, at efter vedtagelsen af lov nr. 573 af 6. juni 2007, blev det ligeledes muligt at gennemføre grænseoverskridende spaltninger mellem danske og udenlandske selskaber inden for EU/EØF.

Ligeledes gælder der her nogle særlige regler i forbindelse med spaltning mellem danske og udenlandske selskaber. Regler som ikke vil blive gennemgået i denne afhandling.

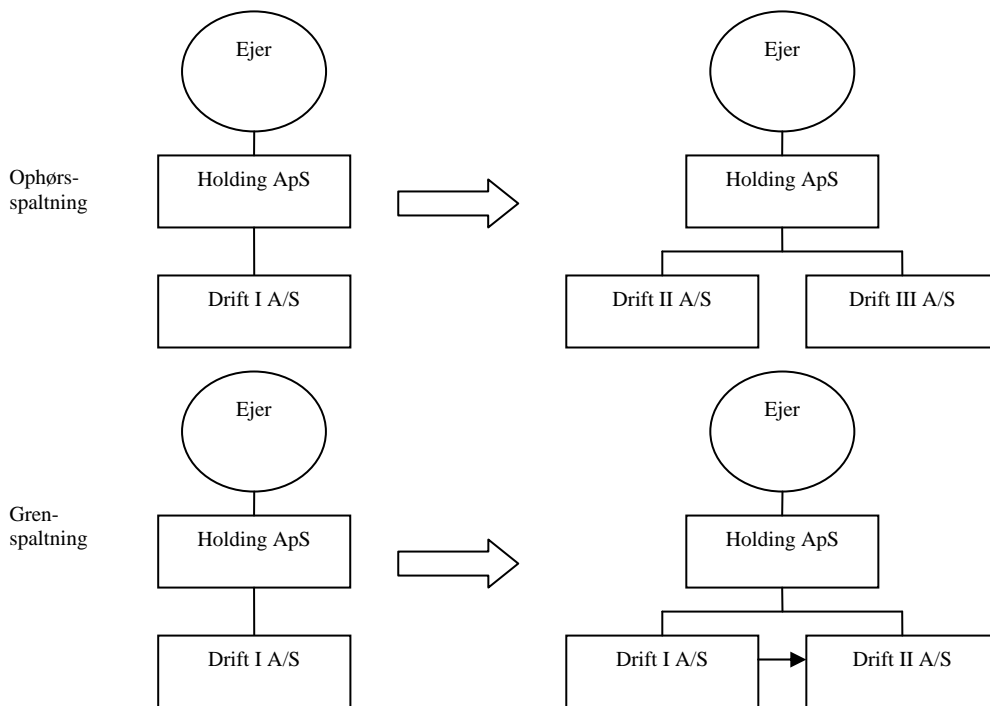
4.3 Grenspaltning vs. Ophørsspaltning

Der findes to metoder for hvordan en spaltning kan ske. Enten ved en grenspaltning eller en ophørsspaltning.

Ved en grenspaltning bliver kun en aktivitet udspaltet, men det indskydende selskab forsætter med de øvrige aktiviteter. Det kunne være for eksempel et bestemt forretningsområde i selskabet. Den resterende del af det indskydende selskab forsætter som hidtidigt.

Den anden metode er ophørsspaltning. Ved en ophørsspaltning ophører det indskydende selskab i forbindelse med spaltningen, og der opstår to eller flere nye modtagende selskaber.

Figur 4.2 Illustration af Ophørs- og Grenspaltning

Kilde: egen tilvirkning

4.3.1 Betingelser ved grenspaltning

For skatteretligt at få tilladelse til at gennemføre en grenspaltning er der visse forhold, som skal være opfyldt.

Som nævnt i indledningen af dette kapitel sker det ved en grenspaltning, at en gren af virksomheden bliver udspaltet i et nyt selskab. Det er dog et krav, at den gren, som bliver udspaltet, kan kunne fungere som en selvstændig virksomhed²⁹ for egne midler. Dvs. at foretager man en grenspaltning af en del af en virksomhed, skal man både udspalte samtlige aktiver og passiver vedrørende denne virksomhedsdel til det nye selskab, og selskabet skal være i stand til at klare sig selv for egne midler, uden assistance fra andre selskaber. Ligeledes er det et krav, at det indskydende selskab skal kunne foresætte efter gennemførelsen af en grenspaltning.

Ligeledes vil reglerne ikke kunne anvendes, hvis f.eks. særlig risikobehæftede udlån, som udgør en del af den overtagne virksomhedsgrens aktiver, ledes tilbage i det indskydende selskab, mens øvrige aktiver og passiver overdrages til et andet selskab.

²⁹ FUL § 15 c, stk. 2,2.

Som udgangspunkt accepterer SKAT altid en fast ejendom som en selvstændig virksomhed. Dette gælder både ejendomme som selskabet bruger til deres egen virksomhed såsom produktionslokaler, administrationslokaler og lagerlokaler. Ligeledes gælder det også for udlejningsejendomme. Det betyder, at selskabet selv kan bestemme om ejendommene skal blive i det indskydende selskab eller, de skal over i det modtagende selskab.

Der kan dog forekomme tilfælde, hvor ejendommen er så en integreret del af aktiviteten, eksempelvis hvor ejendommen er tilbygget/indrettet i en sådan grad, at den indgår som en del af produktionsapparatet og derfor ikke kan udskilles. I sådan situation skal der foretages en konkret vurdering jf. TfS 1997, 661 LR, hvor det blev bestemt, at ejendommen ikke kunne udskilles og skulle blive i det indskydende selskab. Herefter blev tilladelsen givet.

Modsat er der også tilfælde, hvor der er givet tilladelse til en spaltning, hvor låneprovenuet med tilhørende tilbagebetalingsforpligtelse ikke bliver placeret i samme gren. Sagen vedrører TfS 2000, 329 LR, hvor et selskab havde søgt om tilladelse til at foretage en grenspaltning. Ligningsrådet gav tilladelse til adskillelse, da der i sagen ikke var tale om vilkårlig opdeling uden forretningsmæssig begrundelse, men tale om en opdeling, der var baseret på regnskabsdata for de sidste 10 år forud for spaltningen. Afgørelsen er således ikke et udtryk for en ændring af den bestående praksis, men derimod en nuancering af praktisk.

Årsagen til denne ekstraordinære omstændighed var, at det indskydende selskab både ejede ejendomme og varemærker, og at de pågældende ejendomme og varemærker ikke enstydigt kunne placeres i en af grenene. Det indskydende selskab ønskede derfor, at der ved spaltningen skulle opstå fælleseje mellem det indskydende og det modtagende selskab om de på gældende aktiver. Ligningsrådet gav tilladelse hertil, idet etableringen af fællesejet ikke fandtes at være i strid med grenkravet. Jf. SKM2001.80.LR

4.4 Skattefri spaltning med tilladelse

Som nævnt ovenfor kan skattefri spaltning ske på to sideløbende metoder, en metode med tilladelse og en metode uden tilladelse. Hvor man frit kan vælge, hvilken metode man ønsker benytte. Ligesom ved aktieombytning gælder der nogle særlige værnsregler, hvis man benytter

metoden uden tilladelse. I afsnittet Skattefri spaltning med tilladelse vil jeg først gennemgå reglerne ved skattefri spaltning med tilladelse og derefter gennemgå de objektive regler ved spaltning uden tilladelse i det efterfølgende afsnit. Reglerne om objektive regler blev indført ved vedtagelse af lov 343 af 18. april 2007.

4.4.1 Anmodning om tilladelse til skattefri spaltning

Anmodningen om tilladelse til en skattefri spaltning skal tilsvarende som ved aktieombytningen sendes til et af de 5 skattecentre. Ved mere principielle sager og ved større sager skal ansøgningen dog sendes til SKATs Omstruktureringskontor. I sager, hvor der bliver givet afslag eller vilkår, kan anmelderen påklage afgørelsen til Landsskatteretten og derefter domstolene.

4.4.2 Forretningsmæssigt begrundet spaltning

I lighed med aktieombytning skal der ved skattefri spaltning indhente tilladelse som er forretningsmæssigt begrundet. Begrebet forretningsmæssigt bliver defineret efter fusionsdirektivet. Her er det afgørende, at der ikke er tale om skatteundgåelse eller skatteunddragelse, da dette vil stride mod fusionsdirektivet og dermed fusionsskatteloven.

Hvis der er risiko for, at en tilladelse til skattefri spaltning fra skatteforvaltningens side vil kunne give en skatteundgåelse eller skatteunddragelse, kan tilladelsen blive givet med et vilkår, som forhindrer denne skatteundgåelse.

Det er dog ikke de nationale myndigheders skøn, om der er tale om skatteundgåelse i den konkrete sag, da det følger den direkte sondring i fusionsdirektivet og derved implementeret i dansk ret ved fusionsskatteloven.

Til gengæld er det de danske myndigheder, som vurderer om en disposition kan karakteriseres som forretningsmæssigt begrundet.

Selv om reglerne er bestemt af fusionsdirektivet, har de danske myndigheder således mulighed for at kunne ”bøje” reglerne i forhold til disposition. Dette ses bl.a. i forbindelse med ophævelsen af kontantvederlagsbegrænsningen samt bortfaldet af pro rata-kravet, hvor kravene til opnåelse af tilladelsen strammet.

Denne stramning ses for eksempel ved TfS 1998 160 LR, hvor Ligningsrådet før stramningen gav tilladelse til en skattefri spaltning, blot fordi at der ikke forelå ”skatteundgåelses-/skatteudnyttelses” risiko og ikke fordi, der var en forretningsmæssig begrundelse.

Dette blev dog ændret i skattedepartementets ”udkast til afgørelse om fusionsskatteoven” fra februar 2002 hvor det bl.a. hed:

>>Afgrensning af begrebet >>forsvarlige økonomiske betragtninger<< har i praksis givet anledning til usikkerhed. Departementet skal på den baggrund meddele, at det efter Departementets opfattelse fremover ikke kan forventes, at der vil blive givet tilladelse, hvor en transaktion alene har til hensigt at opnå skattemæssige fordele, idet der her ikke foreligger >>forsvarlige økonomiske betragtninger<<.

Dette findes at være tilfælde, hvor en transaktion alene begrundes med et ønske om at foretage et generationsskifte eller med ønske om at forberede et senere generationsskifte.<<

Notatet blev dog aldrig nævnt som en real praksisændring og senere trukket tilbage, da dette ville være en klar overtrædelse af fusionsdirektivet. Men det er som min klare opfattelse, at der blev strammes op på praktisk for tilladelser. Og at det herefter er blevet væsentlig sværere at opnå en tilladelse til skattefri spaltning. (uden en god forretningsmæssig begrundelse)

I øvrigt vil jeg henvise til afsnittede under aktieombytning, om at der krævet en konkret forretningsmæssig begrundelse for at kunne opnå tilladelse.

4.4.3 Vederlagsaktier eller anparter

I forbindelse med gennemførelsen af en spaltning af et selskab bliver det indskydende selskabs værdi formindsket med den andel, der bliver fraspaltet. Denne værdiforringelse skal det indskydende selskabs aktionærer eller anpartshavere have igen i form af vederlæggelse med aktier eller anparter eller en kontant udligningssum fra det modtagende selskab.

Størrelsen af den kontante udligningssum er der ingen begrænsning på, dog skal hver enkelt aktionærer eller anpartshaver mindst have én aktie eller anpart.³⁰ Hertil skal nævnes at der er skattepligt på den del der betales kontant.

³⁰ Ligningsvejledningen S.D.2.3

Ved en spaltning må der dog ikke ske en formueforrykkelse mellem aktionærerne eller anpartshaverne.³¹ I de tilfælde, hvor der er tale om en eneanpartshaver, har dette ikke nogen betydning, men hvis det spaltede selskab ejer flere end en, skal aktionærerne eller anpartshaverne eje samme værdi i de modtagende selskaber for de havde i det indskydende selskab.

Det betyder dog ikke, at aktionærerne eller anpartshaverne skal have samme ejerandel i de hvert af de nye modtagende selskaber, som de havde i det indskydende selskab. Ejer to aktionærer 50 % hver af det indskydende selskab, kan de efter spaltning godt ejer hvert et selskab med 100 %, hvilket vil sige at de ikke mere er aktionærer i det andet udspaltede selskab.

Hvis en selskabsdeltager inden spaltningen ejer aktier eller anparter i det modtagende selskab, kan der ikke ske en vederlæggelse med deres hidtidige aktier eller anparter i det eller de modtagende selskaber. Selskabsdeltagerne i det indskydende selskab skal vederlægges med nyudstedte aktier eller anparter i det eller de modtagende selskaber.

4.4.4 Spaltningsdato

Efter reglerne i FUL § 5, stk. 1 og 3, jf. selskabsskattelovens § 31, stk. 3., er spaltningsdatoen for, hvornår spaltningen bliver gennemført for det indskydende selskab, den dato som er sammenfaldende med åbningsdatoen for de modtagende selskabers åbningsbalance og regnskabsår.

Som følgende af vedtagelse af lov nr. 343 af 18. april 2007, blev det vedtaget at et der kunne ske koncernetablering fra indkomstårets start for et nystiftet selskab, som blev etableret i løbet af året ved en spaltning, hvis dette selskab ikke modtog aktiver eller passiver fra selskaber, som ikke er en del af koncernen. Reglen gælder dog ikke, hvis der ved stiftelsen bliver stiftet et ultimativt moderselskab.

³¹ Ligningsvejledningen S.D.2.3

Skatterådet er blevet forespurgt i TfS 2006 830 SR, om man kunne anses den selskabsretlige, regnskabs- og skattemæssig spaltningsdato for at være efter afventning af de 4 ugers offentliggørelse hos Erhvervs- og selskabsstyrelsen, da der først herefter sker en endelig fastsættelse af de endelige værdier i spaltningsbalancen. Dette blev dog underkendt af skatterådet, som fastholdt, at spaltningsdatoen måtte være datoen for vedtagelsen af spaltningen.

Det har dog normalt heller ingen konsekvens, da ophørsspaltning er den mest anvendte, hvilket vil sige at de modtagende er ”nye” selskaber.

4.4.5 Skattemæssig konsekvens for det indskydende selskab (med tilladelse)

Efter FUL § 15 b, stk 1 og 2, gælder der følgende at den skattemæssige konsekvens for det indskydende selskab i forbindelse med en spaltning er, at de modtagende selskaber succedere i de overtagne aktiver og passivers skattemæssige stilling for såvel anskaffelsessum som anskaffelsestidspunkt.³²

Ved en ophørsspaltning skal man være opmærksom på, at det indskydendes selskabs sidste skattemæssige regnskabsperiode løber fra den seneste skatteansættelse til og med spaltningsdatoen. Spaltningen har ingen indflydelse på opgørelsen af denne skatteansættelse og sker uden hensynstagen til, at der eventuel opstår avancer eller tab ved afhændelsen af aktiver og passiver ved spaltningen.

4.4.6 Skattemæssig konsekvens for det modtagende selskab (med tilladelse)

Som nævnt ovenfor succederer det modtagende selskab i det indskydende selskabs skattemæssige stilling for de overtagne aktiver og passiver for så vidt angår skattemæssige værdier og anskaffelsestidspunkter efter FUL § 8.

Efter FUL § 8, stk. 6, skal man dog være opmærksom på, at ved en spaltning bortfalder et eventuelt fremførselsberettiget underskud fra tidligere år som følge af spaltningen.

³² Generationsskifte af Søren Halling-Overgaard m.f. side 380

Ligeledes skal man være opmærksom på, at efter FUL § 7, stk. 2, vil de modtagende selskaber hæfte solidarisk for ethvert skatte- og bødekraft, der efter skattelovgivningens bestemmelser vil kunne rettes mod det indskydende selskab. Dette gælder både ved grenspaltning og ophørsspaltning.

4.4.7 Skattemæssig konsekvens for aktionærerne (med tilladelse)

Selskabsdeltagerne i det indskydende selskab bliver ikke beskattet i forbindelse med en spaltning af deres selskab. Det har ingen betydning, om der er tale om en grenspaltning eller ophørsspaltning. Da aktierne eller anparterne ikke bliver anset for at være afstået i forbindelse med spaltningen, udløser dette ikke nogen beskatning jf. FUL § 9, stk. 1.

Aktierne eller anparterne, som selskabsdeltagerne modtager vedrørende de modtagende selskaber, vil selskabsdeltagerne jf. FUL § 15 b, stk. 4, succedere i anskaffelsessummen og anskaffelsestidspunkt. Anskaffelsessummen, der succederes i, fordeles efter den samlede kursværdi i forhold til, hvad den enkelte selskabsdeltager ejer af det indskydende selskab. Hvis der er tale om en grenspaltning, hvor det indskydende selskab ikke ophører, skal de aktier eller anparter, der stadig er i behold i det indskydende selskab, medregnes til kursværdien, så der ikke sker en forskydning af ejerforholdet.

Som nævnt tidligere kan en selskabsdeltager vælge at modtage kontant udligningssum i stedet for aktier eller anparter, blot at han modtager minimum én aktie eller anpart. Hvis dette er tilfælde, skal det ske efter reglerne i FUL § 9, stk. 2.

Hvis der bliver udbetalt kontant udligningssum i forbindelse med en ophørsspaltning, vil dette svare til salg af aktierne eller anparterne, og der skal ske en beskatning af avancen opgjort på baggrund af den oprindelige anskaffelsessum af aktierne eller anparterne og værdien på spaltningdagen efter FUL § 15b, stk. 4.

Sker der en kontant udligningssum i forbindelse med en grenspaltning, vil udbetalingen blive behandlet som udbytte, jf. FUL § 15 b, stk. 4.

4.5 Skattefri spaltning uden forudgående tilladelse fra SKAT

Ved lov nr. 343 af 18. april 2007 blev der på tilsvarende måde som ved aktieombytning åbnet for, at det blev muligt at foretage en skattefri spaltning uden forudgående tilladelse fra SKAT. Men modsat de tidligere omtalte betingelser for skattefri aktieombytning, blev der ved spaltning ikke indført en selvstændig paragraf med hjemmel til skattefri spaltning. Hjemmelen til at gennemføre en skattefri spaltning uden forudgående tilladelse blev indsat i de eksisterende bestemmelser i fusionsskattelovens § 15a og 15b. Hvilket gør det noget mere uhensigtsmæssig, da det bliver mere vanskeligt at gennemskue, hvilke betingelser, som vedrører skattefri spaltning med tilladelse, og hvilke betingelser som vedrører skattefri spaltning uden tilladelse.

I modsætning til skattefri spaltning med tilladelse fra SKAT, kræves der ikke, ved en skattefri spaltning uden forudgående tilladelse, at der er en forretningsmæssig begrundelse for spaltning. Derimod er der opstillet en række værnsregler, som skal sikre at spaltningen uden forudgående tilladelse ikke har til formål at opnå skatteunddragelse eller skatteundgåelse.

Ligeledes skal man være opmærksom på, at der ved en skattefri spaltning ikke opstår nye aktiver eller passiver, samt at der heller ikke må opstå mellemregninger mellem det indskydende og de modtagende selskaber.³³ (gælder både med og uden tilladelse)

Kravene om samme forhold mellem aktiver og gæld, samt grenkrav, gør at der som regel skal indhentes bindende svar på både ”grendefinitaen” om SKAT er enige i hvilke aktiver og gældsposter, der vedrører ”grenen”, samt på værdiansættelsen. Dette betyder at der godt nok ikke skal søges om tilladelse, men man vil i de fleste tilfælde søge om vilkårene er i orden inden spaltning.

I det følgende afsnit vil jeg behandle de øvrige betingelser, som skal være opfyldt for at kunne foretage en skattefri spaltning uden forudgående tilladelse.

³³ FUL § 15 a, stk. 1.

4.5.1 Værnsregler

Ved vedtagelse af FUL § 15A, stk. 1, 4. og 5. pkt. blev det muligt for selskaber at gennemføre en skattefri spaltning uden tilladelse fra SKAT. Hertil er der dog knyttet en række betingelser, som skal være opfyldt, for at man kan benytte denne mulighed.

1. § 15a, stk. 1, 6. pkt.

I § 15a, stk. 1, 6. pkt., stilles der krav om, at en spaltning uden tilladelse fra SKAT ikke kan gennemføres, hvis det indskydende selskab har mere end én selskabsdeltager og en af disse har været selskabsdeltager i mindre end 3 år, uden at råde over flertallet af stemmerne, og at denne eller de selskabsdeltagere efter spaltningen kommer til at råde over flertallet af stemmerne.

Denne værnsregel er indsat for at forhindre, at en skattefri spaltning skal blive brugt som et alternativ til et skattepligtigt salg af en aktivitet. Dette kunne ske ved, at en person, som ønsker at købe en del af aktiviteten i et selskab i stedet tegner en kapitelforhøjelse i det indskydende selskab, hvorefter selskabet udspalter den del af aktiviteten som den nye køber ønsker at købe via en grenspaltning, svarende til hans nytegnede kapitelforhøjelse i det indskydende selskab.³⁴

Reglen er dog en lempelse af de oprindelige, hvor der ikke var en tidsbegrænset periode på 3 år for selskabsdeltagerne. Dette betød, at mange selskabsdeltager, som ejer deres selskab i fællesskab med en ejerandel på 50 % hver, og som ønsker at spalte det indskydende selskab, så de kommer til at stå tilbage med hver deres 100 % ejet modtagende selskab, altid vil kunne opnå et flertal af stemmerne i det indskydende selskab, og de vil altid ende ud med at have flertallet af stemmerne i deres 100 % ejede modtagende selskab.

2. § 15a, stk. 1, 7. pkt.

Da omtalte ovenstående regel blev lempet i forbindelse med lovudarbejdelsen, blev der indsat et 7. pkt.

Det medfører, at hvis en selskabsdeltager i det indskydende selskab, kunne modtage skattefrit udbytte i medfør af selskabsskatteloven § 13, stk. 2, og derved deltage i en grenspaltning og

³⁴ Generationsskifte, Søren Halling-Overgaard m.f., side 397

modtage kontant udligningssum, som vil blive betegnet som skattefri udbytte, da vil det ikke være muligt at gennemføre en skattefri spaltning, før der er indhentet tilladelse fra SKAT.

3. § 15a, stk. 1, 8. pkt.

8. pkt. omhandler, det tilfælde hvor en selskabsdeltager er hjemmehørende i udlandet, men har bestemmende indflydelse i det indskydende selskab, disse situationen skal der søges om tilladelse efter fusionsskattelovens § 15 a, stk. 1,1. og 2. pkt. Forhold vedrørende udenlandske selskaber vil ikke blive behandlet i denne afhandling.

4. § 15a, stk. 2, 3. pkt.

Ligeledes er der indsat en meget væsentlig betingelse for at kunne gennemføre en spaltning uden tilladelse. Der er krav om at forholdet mellem aktiver og gæld, som overføres fra det indskydende selskab, skal være det samme som i det modtagende selskab.

Bestemmelsen er indsat for at forhindre, at der ved en spaltning sker en forvridding af forholdet mellem aktiver og gæld, så der vil kunne ske en reduktion af den skattepligtige avance ved en senere afståelse af aktierne i det modtagende selskab.

Bestemmelsen gør det meget vanskeligt at gennemføre en skattefri grenspaltning uden tilladelse, da der nu er krav om, at alle aktiver og passiver, der hører til en gren, skal placeres i det modtagende selskab og samtidig opfylde kravet, om at forholdet mellem aktiver og gæld skal være det sammen.

En løsning på dette krav kan være, at der i forbindelsen med spaltningen bliver overført ikke-grenrelaterede likvide midler. Så for at kunne gennemføre en grenspaltning uden tilladelse, kan det være nødvendig for det indskydende selskab, at det ligger inde med en stor mængde likvide midler, for at få spaltningen til at gå op.

Ligeledes vil denne regel få betydning for en benyttet metode i forbindelse med generationsskifte hvor man via en ophørsspaltning spalter det indskydende selskab, hvor likvider, aktier og obligationer overgår til den ældre generation i modtagende selskab og

driftsaktivitet overgår til den unge generation i et andet modtagende selskab. Man bør i denne situation sikre sig inden spaltningen, men et bindende svar på værdiansættelsen og forholdet mellem aktiver og gæld.

Derimod vil en anden meget benyttet metode godt kunne benyttes uden først at skulle søge om tilladelse. Hvor to eller flere aktionærer ophørsspalter deres fælles holdingselskab således, at hver af aktionærerne modtager et selskab, der ejer en andel af aktierne i driftsselskabet.

5. § 15b, stk. 8

I lighed med udbyttebegrænsningen som er nævnt i afsnittet under aktieombygning er der ved skattefri spaltning uden tilladelse også udbyttebegrænsning jf. § 15 b, stk. 8, jf. § 15 a, stk. 1, 4. pkt.. § 15d stk. 8. hvilket medfører at man i en periode på 3 år efter en skattefri spaltning uden tilladelse ikke kan udlodder et udbytte, der er større end, hvad deres ordinære resultat i henhold til den seneste aflagte årsrapport for det regnskabsår, som udlodningen vedrører. For en dybere gennemgang henvises til afsnit 3.4.3.3., da reglerne er de samme på dette område.

Det er meget vigtigt, at man er opmærksom på denne udbyttebegrænsning, idet en overtrædelse af udbyttebegrænsningen vil medføre, at den skattefri spaltning vil blive skattepligtig.

4.5.2 Anmeldelse af skattefri spaltning

Den sidste betingelse for at kunne gennemføre en skattefri spaltning, om det så er spaltning med eller uden tilladelse, er at der sker en anmeldelse heraf til skatteforvaltningen.

Det er ikke længere krav om, at der skal ske en anmeldelse en måned, efter at spaltningen er vedtaget. Tidligere kunne man indsende dokumentation til skatteforvaltningen, i form af spaltningsplan, spaltningsredegørelse, spaltningsregnskab med vurderingsmandens erklæring om vederlag og kreditorernes stilling, eventuel mellembalance, protokollat for generalforsamlingen, hvor spaltningen vedtages, samt vedtægter for de nye selskaber.

I stedet er der indsat det særlige krav, at ved skattefri spaltning uden tilladelse, skal man samtidig med indgivelse af selvangivelsen for de modtagende selskaber give besked om, at der er sket en skattefri spaltning uden tilladelse. jf. § 15 a, stk. 6.

4.5.3 Skattemæssig konsekvens for det indskydende og modtagende selskab (uden tilladelse)

Det indskydende og det modtagende selskab vil i kraft af successionen ikke påvirkes skattemæssigt ud over successionen i sig selv, bortset fra de værnsregler, som træder i kraft ved skattefri spaltning uden tilladelse. Herunder skal man være opmærksom på de særlige begrænsninger, der er ved udbytte og i relation til behandling af skattemæssigt underskud fra tidligere år.

Underskud kan som hovedreglen ikke anvendes efter en spaltning. Ved spaltning af et indskydende selskab, der ikke ophører ved spaltningen, vil et underskud fra tidligere år kunne anvendes jf. ligningsloven § 15.

Hvis der sker en spaltning af et moderselskab, vil et fremført underskud, som er opstået i mens selskaberne har været sambeskattet godt kunne bringes til fradrag, jf. FUL § 8, stk. 6,2 og 3. pkt.

Ligeledes vil et fremført tab i det modtagende selskab være begrænset jf. FUL § 8, stk. 8, hvorimod et tab i et indskydende selskab, der ikke ophører ved spaltningen, kan fradrages i en fremtidig gevinst hos det indskydende selskab³⁵.

4.5.4 Skattemæssig konsekvens for aktionærene eller anpartshaver (uden tilladelse)

De skattemæssige konsekvenser at en skattefri spaltning uden tilladelse kan få for aktionærene eller anpartshaverne, kan være flere. Hvis der i forbindelse med spaltningen bliver udbetalt kontantvederlag, skal dette beskattes efter FUL § 15 b, stk. 4, 3 pkt. Er der tale om en ophørsspaltning, skal vederlaget beskattes efter aktieavancebeskatningslovens bestemmelser, svarende til hvis der var solgt aktier til tredjemand.³⁶

³⁵ TfS 206 533 SR

³⁶ ABL § 12

Hvis det indskydende selskab forsætter, altså hvis der er tale om en grenspaltning, vil et kontant vederlag blive beskattet som udbytte, svarende til hvis der var sket en nedskrivning af aktiekapitalen jf. FUL § 15 b, stk. 4, 5. pkt.

Endvidere er der i lighed med skattefri aktieombytning uden tilladelse en begrænsning i udbytteretten efter FUL § 15 b, stk. 8. Det medfører, at der ved en skattefri spaltning uden tilladelse, ikke kan udloddes mere udbytte fra det modtagende selskab, end hvad der i en 3 års periode bliver genereret i regnskabsmæssigt resultat med fradrag af modtaget skattefrit udbytte.

De personlige aktionærer i det spaltede selskab succederer, hvilket betyder, at aktierne i det modtagende selskab vil blive anset for at være anskaffet på samme tidspunkt og for samme beløb, som aktierne i det oprindelige selskab.

Hvis aktionærene i det selskab, der spaltes, er selskaber, vil der kun ske succession i aktiernes anskaffelsessum. Anskaffelsestidspunktet er derimod lig med spaltningstidspunktet. Dette gælder også for de aktier, som aktionærene inden en spaltning eventuelt kunne eje, som der sker udspaltning til. Hvis det spaltede selskab ikke ophører ved spaltningen, vil anskaffelsestidspunktet for disse aktier også blive ændret til spaltningstidspunktet. Hvilket får den betydning at et salg inden for 3 år fra spaltningen vil blive skattepligtigt.

4.6 Sammenfatning

I lighed med aktieombytning er det væsentligt at få klarlagt, om den skattefrie spaltning skal ske efter FUL § 15 a, stk. 1, 1. med tilladelse, eller efter FUL § 15 a, stk. 1, 4. pkt. uden tilladelse.

I bemærkningerne til lovforslaget anførte Skatteministeriet, at der ved indførelsen af det nye regelsæt, at der ville ske en forbedring af selskabernes retssikkerhed, og at det ville være en administrativ lettelse for selskaberne.

Den administrative lettelse for selskaberne er nok begrænset, da aktionærene eller deres rådgivere nu har to regelsæt, som skal sammenholdes og foretage en vurdering af

konsekvenserne for begge regelsæt, samt afveje det op mod hinanden. Herunder forholdende vedrørende den nye treårige periode.

Som en konsekvens af usikkerheden må det forventes at mange ud fra forsigtighedsprincippet vil vælge metoden med tilladelse, hvis dette er muligt. Derved opnås en stillingtagen fra SKAT, samt mulighed for efterfølgende at kunne anmelde væsentlige ændringer til skatteforvaltningen.

Særligt ved skattefri spaltning kan der være komplicerede spørgsmål, som der kan være store usikkerhed ved, hvis der ikke er søgt om en tilladelse inden spaltningen. Det kan være forhold om forholdet mellem aktiver og gæld i det spaltede selskab, eller om det der udspaltes opfylder kravene til at, der kan gennemføres en grenspaltning og værdiansættelsen.

Jeg vil som rådgiver anbefale, at der søges om forudgående tilladelse i følgende situationer:

1. Ved grenspaltning, hvor der kan være tvivl om, at grenkravet er opfyldt eller forholdet mellem aktiver og passiver er korrekt.
2. Ved ønske om udlodningen af udbytte, der er større en det ordinæret resultat.
3. Ved fortolkningstvivil, eksempelvis i forbindelse med udenlandske selskaber.

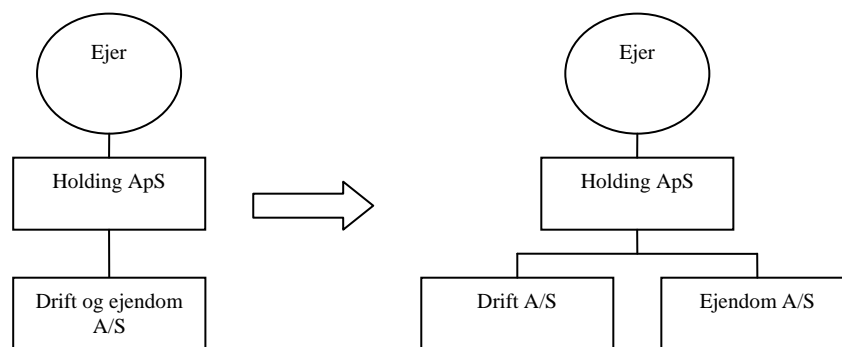
Afhængig af, hvilket tvivlsspørgsmål man er stillet overfor, kan løsningen også være at søge om bindende svar, om værdiansættelsen og forholdet mellem aktiver og gæld. Dette betyder at der ikke skal søges om tilladelse til spaltningen men om vilkårene.

Et område, hvor man må forvente at skattefri spaltning uden tilladelse, vil blive særligt populært er ved spaltning af pengetankselskaber eller holdingselskaber. I disse selskaber er der sjældent problemer med fordelingen af aktiver og passiver, og det vil normalt svært at få tilladelse til spaltning af disse selskaber, da der ikke er nogen forretningsmæssig begrundelse for spaltningen.

4.7 Praktisk eksempel på skattefri spaltning

Som det er illustreret i indledningen er det næste trin i vores generationsskifte en fraspaltning af ejendommen fra vores driftsselskab, således at vi får et ejendomsselskab og et driftsselskab.

Figur 4.3 Illustration af eksempel på spaltning

Kilde: egen tilvirkning

Ovenstående spaltning vil kunne gennemføres både som ophørsspaltning og som en grenspaltning. Årsagen til, at spaltningen kan gennemføres som en grenspaltning, er som beskrevet i afsnit 4.2.1., at en ejendom altid anses for at være en selvstændig virksomhed, som vil kunne ”stå” for sig selv i en gren.

Jeg vælger at beskrive en grenspaltning. Der vil dog ikke være stor forskel på, om spaltningen bliver foretaget som en ophørsspaltning eller som en grenspaltning i dette eksempel.

Ligeledes kan en skattefri spaltning foregå både med tilladelse og uden tilladelse. Jeg vælger her, at vise beregning både for en spaltning med tilladelse og en spaltning uden tilladelse.

4.7.1 Grenspaltning. (med tilladelse)

Ved bilag 3 (handelsværdier) og bilag 4 (skattemæssigt) er der gennemført en skattefri grenspaltning med tilladelse.

Da eksemplet skal gennemføres med tilladelse fra SKAT, forudsætter jeg, at man har indhentet tilladelse fra SKAT, som har godkendt at der foreligger en forretningsmæssig begrundelse for spaltningen og at der ikke er tale om skatteundgåelse. Ligeledes må jeg også forudsætte, at kravene for at opnå tilladelse er opfyldt. Det er som tidligere gennemgået i afhandlingen, et krav, at selskabet er hjemmehørende i en medlemsskat jf. fusionsbeskatningsdirektivets art. 3 jf. FUL § 15 a, stk. 1. Yderligere skal der være tale om en reel grenspaltning, hvilke også er opfyldt i vores eksempel, jf. FUL § 15 c, stk. 2 da ved en gren af en virksomhed forstås alle aktiver og passiver i en afdeling af et selskab, som ud fra et organisationsmæssigt synspunkt udgør en selvstændig bedrift, dvs. en samlet enhed, der kan fungere ved hjælp af egne midler. Betingelsen må på baggrund af ovenstående anses for opfyldt.

Som det fremgår af balancerne (bilag 3 og 4) er der overført kr. 500.000 likvide midler til det modtagende selskab. Dette er et ønske fra ejerens side at man ikke ønsker at "efterlade" alle de likvide midler i driftsselskabet. SKAT skal i deres tilladelse acceptere at en kontant beholdning på kr. 500.000 knytter sig til ejendoms "grenen".

Udskudt skat reguleres som følge af opskrivning af værdien af ejendommen, goodwill og anlægsaktiver. Fastsættelse af goodwill er sket med udgangspunkt i den vejledende anvisning om beregning af goodwill (TSS-cirkulære 2000-10, gennemgået tidligere i afhandlingen). Beregningsmodellen kan anvendes i de situationer, hvor der ikke foreligger branchekutymere eller øvrige holdepunkter for værdiansættelsen. Jeg forudsætter, at det ikke er tilfældet i dette eksempel. Dette vedrører både eksemplet med tilladelse og uden tilladelse.

Tidligere er blevet beskrevet, at der sker en succession i forbindelse med skattefri spaltning. Dette betyder, jf. FUL §§ 8 og 11, at det modtagende selskab indtræder i det indskydende selskabets skatteretlige stilling hvad angår anskaffelsessum, -tidspunkt, hensigt og foretagne afskrivninger.

Efter vores grenspaltning succederer Ejendom A/S dermed i Drifts & Ejendom A/S anskaffelsessum m.v. hvad angår de aktiver og passiver, som bliver tilført Ejendom A/S. Det vil sige, at der succederes i de skattemæssige saldo værdier for ejendommen og de dertil

hørende afskrivninger. Der skal ikke ske en beskatning af en eventuel avance, ligeledes er det heller ikke muligt at fradrage eventuelle tab.

Anskaffelsestidspunktet for aktiverne i Ejendom A/S, det modtagende selskab, vil blive den samme dato som i det indskydende selskab Drift & Ejendom A/S.

Anskaffelsessummen i det modtagende selskab bliver opgjort forholdsmæssigt ud af den oprindelige skattemæssige anskaffelsessum. Fordelingen foretages efter forholdet mellem kursværdien af aktierne i det indskydende selskab og aktierne i de modtagende selskaber på spaltningstidspunktet.

4.7.2 Grenspaltning (Uden tilladelse)

Vores eksempel kan ligeledes blive gennemført uden tilladelse fra SKAT jf. § 15 A, stk. 1,4. (bilag 6 og 7) Reglerne for at gennemføre en spaltning uden tilladelse er blevet gennemgået tidligere i dette kapitel.

Vælger vi i vores eksempel at foretage spaltningen uden tilladelse fra SKAT, er der indført værnsregler, der skal være opfyldt for at sikre, at den skattefrie spaltning ikke bliver gennemført med skatteunddragelse for hovedformål.

En dybere gennemgang af værnsreglerne er beskrevet i afsnit 4.1.1. For at vi kan gennemføre vores eksempel uden tilladelse, må vi dog forudsætte, at vi kan opfylde følgende:

1. Selskabet ejes af kun en anpartshaver som har ejet det i mere end 3 år.
2. Ej muligt at modtage kontant udligningssum skattefrit jf. § 15, stk. 1,7 pkt.
3. Hjemmehørende i Danmark
4. Ingen forskydning i forholdet mellem aktiver og gæld.
5. Ej udlodning af udbytte, der overstiger de kommende 3 års ordinære resultater efter skat.

Af beregningseksemplet fremgår det, at forholdet mellem indskudte aktiver og gæld svarer til forholdet mellem aktiver og gæld i det indskydende selskab. Dette kan ske samtidig med overholdelse af grenkravet grundet det indskydende selskabs likvide beholdning, som bliver brugt til at få forholdet mellem aktiver og gæld til at passe. Det har desværre også den betydning, at den oprindelige ejer kun kan få overført kr. 101.607 likvide midler til ejendomsselskabet, og ikke de kr. 500.000 som var ønsket. Det forudsætter, at SKAT har anerkendt, at den likvide beholdning opdeles som anført.

Ligeledes skal spaltningen anmeldes til SKAT i forbindelse med afleveringen af næstkommende selvangivelse for det modtagende selskab. Anmeldelsen sker ved, at man afkrydser et felt på selvangivelsen.

Da aktionæren i det selskab, der skal spaltes, er et selskab, vil der kun ske succession i aktiernes anskaffelsessum. Anskaffelsestidspunktet er derimod lig med spaltningstidspunktet.

5. Forlods udbytteret

Det sidste led i processen af omstruktureringen, jf. opgavestrukturen er at overdrage en del af driftsvirksomheden til sønnen. Overdragelsen kan ske efter flere metoder; overdragelse af aktiver og passiver, overdragelse af aktier eller anparter, ved skattepligtig overdragelse, ved skattefri overdragelse med succession, overdrage aktier i driftsselskab finansieret ved gældbrev fra fader til søn, m.f.

En ting har alle metoderne tilfældes, det er normalt vanskelig at finansiere for sønnen at købe sig ind i selskabet.

Ved succession bliver den latente skatteforpligtelse udskudt, men sønnen skal alligevel betale handelsværdien af aktierne. Ydes der en gave i forbindelse med overdragelsen, vil gaven som udgangspunkt være afgiftspligtig hvortil, der igen kræves likviditet.

Ligeledes er et normalt også et krav for fader, at der er et vist udbytte ved afståelsen af hans virksomhed, da det er det han skal leve af hele sin alderdom.

Jeg har i min afhandling valgt at benytte en alternativ metode til at løse denne del af opgaven, Glidende generationsskifte, ved finansiering med forlods udbytteret til bestående aktionærer.

5.1 Indledning

Da vi tidligere i opgaven har stiftet en holdingkonstruktion muliggør dette et glidende generationsskifte med forlods udbytteret til holdingselskabet. Det er en metode som letter finansieringen i forbindelse med en virksomhedsoverdragelse.

Metoden ved forlods udbytteret er, at sønnen får lov til at tegne aktier i driftsselskabet til en lav kurs, eksempelvis til kurs pari. Til gengæld skal den nuværende ejer af driftsselskabet have tillagt ret til at modtage forlods udbytte fra driftsselskabet, indtil han har modtaget et udbytte, der svarer til forskellen mellem handelsværdien og selskabskapitalen.

Aftalen vil normalt løbe i en tidsbegrænset periode. Ligeledes vil man også skulle indregne en rente og risikotillæg i det forlods udbytte, da hele betalingen af udbyttet forfalder over en periode.

5.2 A- og B-aktier

For at metoden med forlods udbytteret er muligt, kræves det at aktierne i driftsselskabet opdeles i flere klasser, så der oprettes en særlig aktiekasse med forlods ret til udbytte.

Når sønnen efterfølgende skal nytægne aktier i driftsselskabet, tegnes disse aktier i en anden aktiekasse, der får en lav tegneskurs som følge af, at denne aktiekasse skal respektere den forlods udbytteret for den første aktiekasse.

For at man kan få lov til at foretage en opdeling i A- og B-aktier, skal der ske en vedtægtsændring. Foretages der vedtægtsændringer i et selskab, sidestilles dette efter praksis med overdragelse af aktier, når aktierne efter vedtægtsændringerne vurderes at have en anden identitet³⁷.

Dette er dog kun tilfælde, når vedtægtsændringen medfører en formueforskydning mellem selskabets aktionærer eller anpartshavere. I dette tilfælde har selskabet kun en anpartshaver, og der kan derfor ikke ske en formueforskydning. Dette blev også anerkendt i følgende afgørelser SKM20004.416.LR fra Ligningsrådet og SKM.2006.387.SR fra skatterådet.

5.3 Fastsættelse af forlods udbytteret

Efter opdeling af driftsselskabets kapital i A- og B-aktieklasser, skal de bestående A-aktier eller anparter tildeles en nærmere fastsat forlods udbytteret og til et givet beløb og eventuelt i tidsbegrænset periode.

Værdiansættelsen af den forlods udbytteret skal udgøre handelsværdien af den compensation, som de bestående aktionærer skal have for følgende:

1. Den lavere anskaffelsessum for B-aktierne.

³⁷ Ligningsvejledningen S.G.2.3.1.2.

2. Risikoen for, at det aftalte forlods udbytte ikke når at blive udbetalt.
3. Den udskudte betaling (rentefaktoren)

Udgangspunktet for den forlods udbyttet kan beregnes ud fra følgende formel:

- Selskabets værdi før nytegning - (Nom. kapital før nytegning x tegningskursen for de nye aktier) = Forlods udbytte før tillæg for risiko og udskudt betaling.

Det beregnede forlods udbytte svarer til den udlodning, man ville foretage for at nå ned på tegningskursen, hvis der var mulighed for det "her og nu" selskabsretligt og likviditetsmæssigt.

Formlen svarer til den beregning, der er foretaget af den forlods udbyttet, der er fastsat i SKM 2003.134 LR.

Der vil som hidtil være behov for en vurdering af selskabets handelsværdi. Til opgørelse af denne værdi kan jeg henvise til kapitel 2 i denne opgave. Fastsættelsen af udbyttefordelen er uproblematisk, når der er tale om parter, der ikke er interesseforbundne. Det må formodes, at den oprindelige ejer ønsker så høj pris for aktierne som muligt, medens en ny aktionær ønsker at betale mindst muligt.

I det tilfælde, hvor der er nært beslægtsskab mellem den nuværende ejer og den nye aktionær, som der vil være i vores tilfælde, hvor der er tale om far og søn, vil dette have skattemyndighedernes bevågenhed. I det tilfælde kan aktiernes værdi normalt ikke fastsættes lavere end den værdi, der kan beregnes efter Ligningsrådets vejledende anvisning. Denne beregning er ligeledes gennemgået i kapitel 2.

I den konkrete sag kan et bindende svar være med til at fjerne eventuelle usikkerheder omkring størrelsen af værdiansættelsen.

Herefter resterer kun spørgsmålet om, hvorvidt størrelsen af den forlods udbyttet skal indeholde en rente- og risikofaktor. Spørgsmålet er igen kun reelt når der er tale om interesseforbundne parter. I de første offentliggjorte afgørelse var det Ligningsrådets opfattelse at der både skulle beregnes en rente- og risikofaktor.

I afgørelse SKM2004.416.LR accepterede Ligningsrådet, at rentefaktoren blev fastsat til 6% p.a. Denne rentefaktor vil sandsynligvis følge markedsrenten. Man må derfor forvente, at denne rentefaktor ikke ligger fast på 6%.

Ligeledes bliver det i samme afgørelse også accepteret at undlade at indregne en risikofaktor. Ligningsrådet fandt ikke at der var en risiko tilstede i den konkrete sag. Igen en faktor som man må forvente vil være en individuel vurdering fra sag til sag. Derfor må bindende svar anbefales.

5.4 Nytegning af B-aktier

Den nye aktionær indskyder herefter ny kapital i det eksisterende selskab ved kontant indskud til kurs pari. I afgørelse SKM2003.134.LR bliver det bekræftet af Ligningsrådet at den skattemæssige anskaffelsessum på de nye aktier bliver opgjort som den kontante anskaffelsessum uden nogen form for tillæg f.eks. for goodwillværdi.

Ligningsrådet bekræftet endvidere i samme afgørelse, at den hidtidige aktionær vil opretholde sit hidtidige anskaffelsestidspunkt og sin hidtidige anskaffelsessum.

5.5 Anvendelighed af forlods udbytteret

I følgende situationer vil man opnå bedst anvendelighed ved at benytte metoden med forlods udbytteret.

- Handelsværdien af selskabet er (meget) større end den nominelle kapital. Dvs. kapitalindskud til markedskurs stiller for store likviditetskrav til køber.
- Hvis der er ingen eller få frie reserver til rådighed i selskabet. Dvs. at slankning ved udlodning eller tilbagesalg før nytegning ikke er muligt.
- Hvis der er ingen eller få frie likvider til rådighed i selskabet. Dvs. at udlodning af frie reserver ikke kan foretages kontant, eller der ikke før nytegningen kan foretages ophørsspaltning med en pengekasse til sælger, som nævnt i kapitel 4.
- Hvis det nødvendige forlods udbytte kan forventes afviklet over en overskuelig årrække, dvs. rimelig indtjening og ikke voldsomme investeringsbehov.

Endvidere skal man huske at have udbyttebegrænsningen fra aktieombytningen i erindringen. De udlodninger, der skal gives til den aktionær, der har ret hertil, vil ved en aktieombytning være underlagt udbyttebegrænsning, jf. afsnit 3.4.3.3. Man kan derfor ikke opfylde den forlods udbyttet hurtigere end udbyttebegrænsningen i aktieavancebeskatningslovens § 36 A, stk 7, tillader.

I de situationer hvor man vælger at benytte forlods udbyttet vil, jeg anbefale at, man tager kontakt til en advokat, der kan varetage de nødvendige aftaler og formalia i forbindelse med vedtægtsændringen og aktionæroverenskomsten.

Aktionæroverenskomsten skal bl.a. indeholde aftale om;

- Udbyttepolitik
- Udbyttet, herunder
 - Beløb og eventuel tidsbegrænsning
 - Pligt til at stemme for det forlods udbytte op til det givne beløb
 - Pligt til herefter at stemme for samme udbytte
- Om den forlods udbyttet også gælder ved likvidation og/eller kapitalnedsættelse
- Evt. særlige aftaler om værdiansættelse ved udtræden før den forlods udbyttet er betalt.

5.6 Eksempel på forlods udbyttet

Efter spaltningen af vores Drifts & Ejendomsselskab A/S, hvor der skete en opdeling af driftsdelen og ejendomsdelen, er sønnen klar til at nytegne aktier i Drifts A/S efter metoden med forlods udbyttet til hans faders holdingsselskab.

Drifts A/S' indre værdi udgør kr. 6.500.000

Tidligst 3 år efter spaltningen af Drifts A/S stifter sønnen et selskab med en anpartskapital på kr. 125.000. Årsagen til at det tidligst kan ske 3 år efter spaltningen, er for at komme udover udbyttebegrænsningen.

Kapitel 5. Forlods udbyttet

Sønnens selskab nytegner nominelt kr. 125.000 i Drift A/S til kurs 100, mod at faderens holdingselskab tillægges en forlods udbyttet på kr. 6.000.000, der beregnes som følgende (der ses bort fra renter og risikofaktor):

Selskabets indre værdi		6.500.000
Ny kapital, B-aktier		<u>125.000</u>
Selskabets værdi efter nyttegning		6.625.000
Faderens nye ejerandel, 500.000/(500.000+125.000)	80,00%	5.300.000
Oprindelig selskabskapital		<u>500.000</u>
		4.800.000
Forlods udbyttet (4.800.000/80%)		6.000.000

Via sønnens holdingselskab bliver han ejer af 20 % af Drift A/S, og finansieringsbehovet er kun kr. 125.000. Til gengæld tillægges faderens holdingselskab en forlods udbyttet på kr. 6.000.000.

Når faderens holdingselskab har modtaget udbyttet på kr. 6.000.000, ophæves den forlods udbyttet, og de to holdingselskaber vil efterfølgende være ligestillede i relation til udbytte.

5.8 Sammenfatning

Metoden med forlods udbyttet er anvendeligt som et alternativ til de øvrige kendte finansieringsmodeller ved generationsskifte. Fordelene ved denne model er, at fremgangsmåden letter det tunge finansieringskrav, som den næste generation stilles overfor ved en virksomhedsovertagelse. Kravet til at benytte denne metode er at det er erhvervsmæssigt muligt og forsvarligt at trække betydelige beløb ud af selskabet. Er dette ikke tilfælde, vil der forsat være mulighed for at anvende den almindelige successionsmodel.

Efterfølgende som der er likvider til det i selskabet, kan faderen via tilbagesalg til det udstedende selskab, sælge hans resterende kapital i selskabet, og sønnen får derved en større ejerandel.

6. Kort om sambeskatning

Reglerne om sambeskatning blev væsentlig ændret i forbindelse med gennemførelsen af lov nr. 426 af 6. juni 2005, der omfattede ændringer af sambeskatningsreglerne her, under princippet om tvungen national sambeskatning SEL § 31, stk. 1., og principperne for opgørelse af sambeskatnings- indkomsten, SEL § 31, stk. 2.

For denne afhandling er det relevant, at en omstrukturering af en eller flere selskaber kan dette have påvirkning af sambeskatning i de tilfælde, hvor der er en koncern.

Af SEL § 31 C, stk. 1, fremgår det hvornår, der opstår en koncernforbindelse. Det kan være på som følgende måder;

1. Besidder flertallet af stemmerettighederne i et selskab (datterselskab).
2. En selskabsdeltager har ret til at udnævne eller afsætte et flertal af medlemmerne i et datterselskabs øverste ledelsesorgan.
3. En selskabsdeltager har ret til at udøve bestemmende indflydelse.
4. En selskabsdeltager, efter aftale råder over flertallet af stemmerettighederne.
5. Besidder kapitalandele i et andet selskab (datterselskab)

Særligt i forbindelse med omstrukturering skal man være opmærksom på SEL § 31, stk. 3, samt fusionsskattelovens § 5 vedrørende fastlæggelse af henholdsvis fusions- spaltningso- ombytnings- og tilførselsdatoen, hvor man skal være tage følgende hensyn.

- Indkomst i den periode, hvor der er koncernforbindelse, skal indgå i sambeskatningsindkomst.
- Indkomst for en periode, hvor der er koncernforbindelse, kan ikke bringes ud af sambeskatningen – heller ikke ved omstrukturering med tilbagevirkende kraft.
- Indkomst før koncernetableringen skal ikke kunne bringes ind i koncernen – heller ikke ved omstruktureringer med tilbagevirkende kraft.

- Reglerne om delperiodeopgørelse skal ikke give mulighed for mere end 12 måneders afskrivninger i et kalenderår.
- Dispositioner foretaget af en købende koncern skal ikke påvirke indkomstopgørelsen for perioden før koncernetablering.³⁸

De nye regler viste sig dog hurtigt at være en væsentlig administrativ belastning for selskaberne pga. de mange delårsopgørelser der skulle til i forbindelse med en omstrukturering. En af årsagerne til der var krav om delårsopgørelser var bl.a. opgørelsen af skattemæssige afskrivninger, som bliver mindre hvis afskrivningsperioden bliver delt op i to dele over regnskabsperioden. Reglerne var til så stor belastning, at Skatteministeriet ændrede, reglerne igen ved lov nr. 343 af 28. april 2007.

Det betød at der blev indført visse undtagelser for skuffeselskaber og nystiftede selskaber, således at koncernforbindelser – under visse forudsætninger - kan anses for etableret ved stiftelsen af selskabet, hvorved man undgik overflødige delårsopgørelser samt mistede skattemæssige afskrivninger.

Reglerne gælder ligeledes også for nystiftede selskaber, som bliver ultimative moderselskaber, hvis følgende er tilfælde:

- Ved en aktieombytning, hvor der ikke - i forbindelse med aktieombytningen – etableres eller ophører koncernforbindelse mellem andre selskaber.
- Ved spaltning af et ultimativt moderselskab, som kun har et direkte ejet datterselskab, og som i det pågældende indkomstår ikke har haft anden erhvervsmæssig aktivitet end at eje aktierne i datterselskabet.³⁹

Ændringen af reglerne lettede det administrative arbejde i forbindelse med opgørelse af den tvungne sambeskatning. Man skal være særlig opmærksom på om det er reglerne i FUL § 5, SEL § 31, stk. 3, 1-3 pkt. eller SEL § 31, stk. 3, 4-6 pkt. som skal anvendes i den konkrete situation.

³⁸ Generationsskifte, Søren Halling-Overgaard, side 143

³⁹ Generationsskifte, Søren Halling-Overgaard, side 144

7. Konklusion

Det overordnede formål med afhandlingen har været at foretage en undersøgelse af en forestående omstrukturering af en virksomhed i forbindelse med et planlagt generationsskifte.

Planlægningen af generationsskiftet er en nødvendighed for at processen gennemføres mest effektivt. Hele processen kan tage i mellem 1 til 10 år afhængig af de anvendte metode og omstændighederne hermed. Inden generationsskifteprocessen skal overdrageren gøre nogle fundamentale overvejelser såvel økonomiske som skattemæssige om, hvordan virksomheden skal overdrages.

Første del af generationsskifteprocessen i afhandlingen er værdiansættelsen. Værdiansættelsen omhandler to hovedområder; værdiansættelse mellem uafhængige parter og værdiansættelse mellem interesseforbundne parter.

Værdiansættelsen mellem uafhængige parter kan vurderes ud fra forskellige parametre og metoder, hvor de 3 mest anvendte er, 1. den diskonteret cash flow-model, 2. P/E modellen og 3. substansmetoden. Metoderne danner et udgangspunkt for det værdiinterval, som virksomheden ligger i, og dermed hvilken pris sælger kan forvente ved afståelsen.

Det er dog kun vejledende beregning da prisen altid vil blive den køber og sælger begge vil acceptere.

Overdrages virksomheden mellem interesseforbundne parter, eksempelvis til en søn, vil værdiansættelsen have skattemyndighedernes bevågenhed, da en handel mellem interesseforbundne parter ikke altid foregår efter de frie markeds kræfter.

Skattemyndighederne kan betvivle værdiansættelsen og har mulighed for at korrigere værdien af virksomheden, jf. LL § 2.

Skattemyndighederne har på den baggrund udarbejdet vejledende værdiansættelsescirkulærer vedrørende værdiansættelse af unoterede aktier/anparter, goodwill og fast ejendom.

Cirkulærerne er kun vejledende og vil kunne fraviges afhængig af virksomhedens omstændigheder.

Kapitel 8. Konklusion

SKAT har opstillet 2 forskellige retningslinier i forbindelse med fastsættelse af handelsværdien for unoterede aktier eller anparter.

1. Ved arve eller gaveoverdragelse omfattet af BAL §22 anvendes TS-cirkulære nr. 185 af 17. november 1982.
2. Såfremt overdragelsen sker mellem interesseforbundne parter der ikke er omfattet af TS-cirkulære nr. 185 af 17. november 1982, anvendes TS-cirkulære nr. 9 af 2000.

Det uheldigt med to forskellige værdiansættelsescirkulærer for aktier og anparter. Såfremt overdragelse for eksempel sker til en søn og bror vil værdiansættelsen kunne medføre to forskellige handelspriser.

Samme problemstilling gør sig gældende ved overdragelse af fast ejendom, hvor værdiansættelsescirkulæret af 1982 angiver muligheden for en lavere værdiansættelse af ejendomme end tilfældet er med cirkulære nr. 5 af 2000, idet muligheden for korrektion $-/+ 15\%$ af ejendomsvurderingen ikke finder anvendelse i sidstnævnte.

I forbindelse med overdragelse af en virksomhed skal der ske en goodwill beregning. Den standardiseret vejledende beregning af virksomhed tager udgangspunkt til TS-cirkulære nr. 10 af 2000. Denne vejledende beregning finder anvendelse uanset om personkredsen af de involveret parter er omfattet af BAL § 22 eller ej. Er goodwill beregning ikke realistisk eller findes der eksempelvis en branchekutyeme, kan den vejledende beregning tilsidesættes.

I kapitel 3 blev reglerne for skattefri aktieombytning med og uden tilladelse gennemgået. Da reglerne om skattefri aktieombytning uden tilladelse blev indført, opstod der et to-strengt system til skattefri aktieombytning.

Reglerne ved de to metoder blev gennemgået og vurderet i forhold til, hvornår den ene metode er mere fordelagtig i forhold til den anden.

I følgende situationer vil jeg anbefale, at man anvender regelsættet i ABL § 36 om aktieombytning med tilladelse.

1. Hvor der er en forretningsmæssig forsvarlig begrundelse for ombytningen.
2. Hvor aktionæren eller anpartshaverne har planer om et salg inden for de næste 3 år efter ombytningen.
3. Hvor aktionæren har dårligt helbred, og der er risiko for at han ikke kan forsætte i de 3 efterfølgende år efter aktieombytningen.
4. Hvor der er planer eller behov for at udlodde mere udbytte indenfor de 3 efterfølgende år, end det ordinære resultat.
5. Hvor der er fortolkningstvivil eller et eller flere af betingelserne ikke er opfyldt korrekt.

Modsat vil jeg anbefale, at man benytter de objektive regler i følgende situationer;

1. Hvor den forretningsmæssige begrundelse ikke findes
2. Hvor ombytningen er simpel, og en tilladelse er unødvendigt, vil en ombytningen uden tilladelse med fordel kunne benyttes, hvorved der spares administrative ressourcer.
3. Hvor der ikke er behov for at udlodde mere udbytte indenfor de 3 efterfølgende år, end det ordinære resultat kan bære.
4. Hvor der ikke er problemer med at opfylde 3 års ejertid.

Anvender man de objektive regler skal man ligeledes være opmærksom på at anskaffelsestidspunkt bliver ændret til ombytningsdagen.

I kapitel 4 blev reglerne for skattefri spaltning med og uden tilladelse gennemgået. I lighed med skattefri aktieombytning, opstod der også her et to-strengt system til skattefri spaltning. Der udover kan en skattefri spaltning gennemføres både som en ophørsspaltning og en grenspaltning. Det er vigtigt, at man er opmærksom på dette, da der er store skatteretlige forskelle på de to metoder.

De væsentlige forskelle ved metoderne, som rådgiver skal være opmærksom på, er følgende;

Ved en skattefri ophørsspaltning med tilladelse, hvor der er flere ejere, er det ikke et krav at de alle har ejet selskabet i minimum 3 år.

Kapitel 8. Konklusion

Ved en skattefri grenspaltning skal man være opmærksom på, at grenkravet er opfyldt. I mit eksempel i afhandlingen har jeg taget udgangspunkt i en fast ejendom. En fast ejendom vil altid udgøre en selvstændig gren. Med tilladelse er det ikke et krav, at forholdet mellem aktiver og gæld skal være lige store i det udspaltede selskab.

Ved grenspaltning og ligeledes ved ophørsspaltning, skal hovedformålet være forretningsmæssigt velbegrunderet.

Ved en ophørsspaltning uden tilladelse skal man være særlig opmærksom på, at ved flere ejere er der krav om tre års ejertid, før en spaltning kan gennemføres. Ejertiden kan godt videreføres ved succession.

Ved en grenspaltning uden tilladelse er det vigtigt, at forholdet mellem aktiver og gæld er det samme som før spaltningen i det udspaltede selskab. Dette kan give problemer ved en grenspaltning. Der er dog ingen krav om størrelse for hvor mange likvider der må flyttes i mellem ”grenene” forbindelsen med spaltningen. I eksemplet i afhandlingen, bliver dette løst ved at flytte de likvide midler, så brøken går op.

Ved skattefri spaltning uden tilladelse vil jeg generelt anbefale, at man indhenter bindene svar vedrørende om SKAT, kan acceptere forholdet mellem aktiver og gæld. Samt ved grenspaltning om SKAT vil acceptere grendefinitionen.

Samlet set er der følgende fordele og ulemper ved skattefri aktieombytning og skattefri spaltning uden tilladelse:

Fordele	Ulemper
<ul style="list-style-type: none">Ikke krav om forretningsmæssig begrundelse	3 års ejertid og udbyttebegrænsning ved spaltning (selskabsaktionærer)
<ul style="list-style-type: none">Objektive betingelser	3 års udbyttebegrænsning ved aktieombytning
<ul style="list-style-type: none">Ikke anmeldelsesvilkår ved	Det erhvervende selskabs succession i aktionærernes anskaffelsessum ved

Kapitel 8. Konklusion

aktieombytning	aktieombytning med uafhængig part
<ul style="list-style-type: none">• Tid	<ul style="list-style-type: none">• Værdiansættelseproblemer ved aktieombytning og spaltning.
<ul style="list-style-type: none">• Omkostninger til rådgiver	<ul style="list-style-type: none">• Forholdet mellem indskudte aktiver og gæld skal svare til forholdet mellem aktiver og gæld i det indskydende selskab
	<ul style="list-style-type: none">• Manglende forhåndsgodkendelse af opfyldelse af grenkravet ved grenspaltning

Kilde: egen tilvirkning

I kapitel 5 blev reglerne vedrørende forlods udbyttet vurderet som en metode til et alternativ til de øvrige kendte finansieringsmodeller. Fordelene ved denne model er at den letter det store finansieringskrav, som den næste generation er stillet overfor ved en virksomhedsoverdragelse. Metoden er et fornuftigt alternativ til de øvrige modeller. Dog med det krav, at det er muligt og forsvarligt at trække tilstrækkelige beløb ud af selskabet til den oprindelige ejer.

Det kan konkluderes, at et generationsskifte kan udføres på mange måder. Forløbet i denne afhandling er et forslag til en løsningsmodel for, hvordan det eventuel kunne gennemføres. Afhængig af de konkrete forhold i de enkelte virksomhedsoverdragelser vil forløbet aldrig være det samme, og man vil altid skulle foretage konsekvens beregninger af de faktiske forhold i hver enkel sag.

8. Perspektivering

Generationsskifteproblematikken er et skatteområde, som har gennemgået store ændringer i de seneste år. Der er kommet mere fokus på dette område efter, at antallet af generationsskifter er stigende.

Det er vigtigt for samfundet, at der er nogle fornuftige metoder og løsninger til at generationsskifter kan blive gennemført på. Ellers kan konsekvenserne være mistede arbejdspladser, samt en forværring af Danmarks konkurrenceevne.

Regeringen har d. 20. marts 2009 fremlagt et nyt lovforslag, som forventes at træde i kraft fra år 2010. Hvis lovforslaget bliver vedtaget, vil det betyde radikale ændringer i forbindelse med skattefrie omstruktureringer.

Som nævnt i afhandlingen er der i dag en regel om udbyttebegrænsning i en 3 års periode efter en skattefri omstrukturering uden tilladelse. Denne regel er som nævnt indsat for at undgå omgåelse af reglerne om, at selskabet først kan afstå aktierne skattefrit efter 3 års ejertid.

Det foreslås, at udbyttebegrænsningen bortfalder og i stedet indsættes en betingelse om, at aktierne i det erhvervede selskab ved skattefri aktieombytning, i de deltagende selskaber ved en skattefri spaltning, og i det modtagende selskab ved skattefri tilførsel af aktiver ikke må afstå inden for en periode på 3 år fra omstruktureringstidspunktet.

Denne ændring skal forhindre, at adgangen til skattefri aktieombytning uden tilladelse anvendes til at undgå aktieavancebeskatning - eksempelvis hvor en personaktionær, der ønsker at sælge sit driftsselskab, først foretager en skattefri aktieombytning uden tilladelse og derefter lader holdingsselskabet sælge driftsselskabet skattefrit efter at 3 års reglen for selskaber i ABL er foreslået ophævet fra 2010.

For at gøre det muligt at foretage efterfølgende skattefrie omstruktureringer, kan de pågældende aktier dog i den nævnte 3 års periode afstås i forbindelse med en skattefri omstrukturering, hvis der ved denne efterfølgende omstrukturering alene sker vedlæggelse med aktier.

Hvis de omhandlede aktier bliver afstået inden for 3 år efter omstruktureringen, bliver omstruktureringen som udgangspunkt skattepligtig. Dette kan dog undgås, hvis der ansøges om tilladelse hos SKAT. Hvis skattefriheden her efter skal opretholdes, vil det skulle sandsynliggøres over for SKAT, at omstruktureringen og den efterfølgende afståelse af aktierne er forretningsmæssigt begrundet. Afgørelsen heraf vil bero på den gældende tilladelsespraksis.

Jeg har i indledningen af denne afhandling, afgrænset indholdet til de skattemæssige og økonomiske problemstillinger ved et generationsskifte. Det skal dog nævnes at der også er andre forhold som skal være med i overvejelserne i forbindelse med planlægningen af et generationsskifte.

Den mere ”bløde del” af et generationsskifte kan være lige så vigtig som den ”hårde del” der er blevet gennemgået i denne afhandling.

Er faderen klar til at overlade styringen af sit livstykke, kan og vil sønnen overtage ledelsen, hvordan vil evt. medarbejder forholde sig til at en person udefra skal overtage ledelsen, er der andre børn man skal tage højde for. m.v.

Alle vigtige faktorer som skal være afklaret forud for at et generationsskifte bliver vellykket.

9. Summary in English

I have written this candidate thesis as the finish of the MSc in Audit at Copenhagen Business School. The thesis is written under the applicable rules/laws at the moment.

I have my every day work within the field of audit and accounting and have in connection with the selection of the candidate dissertation topic considered restructuring an interesting field, because I often encounter similar topics in my daily work. This gives me an unique opportunity to delve deeper into the rules and methods which I regularly use in my work.

The thesis aims to provide a description and an analysis of the tax issues related to restructuring and generational change. This include a review/discussion of the relevant models for restructuring, the models will be applied under the following current legislation:

1 Valuation

2 Shares

3 Division

4 Dividend in respect of shares and cleavage.

The thesis is written as an example of a solution of a future generational change in a smaller Danish company. As mentioned above the proposed solution encompasses: Valuation, tax-free Share exchange, tax-free -exempt division to another, yield.

In the thesis importance is attached to whether the restructuring is to be carried out with or without permission from the Danish tax authorities and has a review of the benefits and drawbacks of the methods in question.

At last in the thesis the method of yield will be considered. An alternative method for a generational change who secures financing for generational change by advance dividends to existing shareholder

10. Litteraturliste

10.1 Bøger og publikationer:

”Den Skinbarlige virkelighed” af Ib Andersen, Samfundslitteratur, 1. udgave 3. oplag 1999, ISBN 87-593-0469-3

”Generationsskifte” af Søren Halling-Overgaard og Birgitte Sølvkær Olesen, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2. udgave, 1 oplag 2007, ISBN 978-87-574-1111-9

”Regnskabshåndbogen 2009” af PriceWaterHouseCoopers, ISBN 87-91837-11-1

”Skatteretten 2” af Jan Pedersen, Kurt Siggaard, Niels Winther-Sørensen og Jakob Bundgaard, Forlaget Thomson, 4. udgave, ISBN 87-619-1041-4

”Skattefri Spaltning af Selskaber” af Britt Christensen og Louise Maria Nielsen, Forlaget Thomson, 1. udgave, 1. oplag 2004, ISBN 87-619-0818-5

”Ligningsvejledning, Selskaber og aktionærer” 2009-1 ISBN 978-87-619-2318-9

”Handelshøjskolens og Universitetets Skattelovsamling, August 2008” af Anne Hedvig Bertore, ISBN 978-87-609-1988-6

10.2 Love, cirkulærer mv.

Cirkulære 1982-11-17 nr. 185, Om værdiansættelsen af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning.

TS.Cirkulære 2000-9, Værdiansættelse af aktier og anparter.

10.3 Artikler

”Værdiansættelse af virksomhed” af konsulent Mette Hartzberg, PriceWaterHouseCoopers, Revifora.

”Fagligt notat om den statsautoriserede revisors arbejde i forbindelse med værdiansættelse af virksomheder og virksomhedsandele”, Rådgivningsudvalget, december 2002, FSR

”Udvalgte praktiske problemstillinger vedrørende fusions- og spaltningsregnskaber – og konsekvenserne for den efterfølgende regnskabsaflæggelse” af Jan-Christian, E&S og Henrik Steffensen, PWC.

”Nye regler om skattefrie omstruktureringer og sambeskatning i forbindelse hermed” af Susanne Kjær, Tax partner, KPMG, R&R 2007.

”Skattefri omstrukturering - ompraksis” af Tax partner Susanne Kjær og senior tax manager Johanne Minke Ulrich, begge KPMG, SR-Skat online 2008

”Skattefri omstruktureringer uden tilladelse” af skattepartner Susanne Kjær, KPMG og advokatfuldmægtig Malene Bertelsen, SR-skat online 2007.

Revifaxen, nr. 791 af 12/12-2008 – Udbyttebegrænsningsregel ved skattefri omstrukturering (L23) (ikke offentligt tilgængelig)

”Glidende generationsskifte ved forlods udbyttet” af Revitax 2008

Glidende generationsskifte – forlods udbyttet – ny aktieklasser – forudgående aktieombytning. SR-SKAT 4/2003

Kapitel 10. Litteraturliste

Revifaxen nr. 825 af 27/4-2009, Skattelovforslag I forårspakke 2,0

Forårspakken af RIR Revision, Faglig viden af. 29. april 2009-05-24

Bech-Bruun, nyhedsbrev, nr. 4, årgang 6, april 2009, Generationsskifte, omstrukturering.

Deloitte, Forårspakken 2.0, 27. marts 2009

Bilagsmateriale

Bilag 1, Goodwill beregning ud fra TS-cirkulære nr. 10 af 2000

	3. sidste år 2006	2. sidste år 2007	Sidste år 2008
Regnskabsmæssigt resultat før skat	148.000,00	361.323,00	891.470,00
- Ikke medregnet løn / vederlag til medarbejdende ægtefælle			
- Finansielle indtægter	-6.000,00	-6.448,00	-3.802,00
+ Finansielle udgifter	355.000,00	451.296,00	417.780,00
+/- Ekstraordinære poster i henhold til årsregnskabsloven			
+ Afskrivninger på tilkøbt goodwill			
Reguleret resultat før skat	497.000,00	806.171,00	1.305.448,00
Faktor	x 1	x 2	x 3
Vægtet gennemsnit af resultatet	497.000,00	1.612.342,00	3.916.344,00
Vægtet gennemsnit (divideret med 6)			1.004.281,00
Regulering for udvikningstendens:			
+ 50% af kr.		808.448,00	404.224,00
Resultat efter regulering for udvikningstendens			1.408.505,00
- driftsherreløn, 50% (min t.kr. 250 / maks. t.kr. 1.000)			-704.252,50
- forretning af aktiver bortset fra driftsfremmede aktiver og tilkøbt goodwill, kapitalafkastsats 5% + (3%)	8% af kr.	6.112.207,00	-488.976,56
Nettooverskud			215.275,94
GOODWILL:	Levetid antal år	faktor	
Forventet levetid:	5	2	430.551,88
	9	3	645.827,82
Omregningsfaktor forudsætter	14	4	861.103,76
kapitalafkastsats 5% + (8%)	17	4,5	968.741,73
Goodwill fastsættes til kr., afrundet			400.000

Aktiver til forrentning

Aktiver i henhold til årsrapport	6.198.898
Likvide beholdninger	-86.691
Aktiver til forrentning herefter	<u>6.112.207</u>

Bilag 2 – Eksempel på beregning af skattekurs

Beregning af skattekurs

Faktorer:

Indtjening	8,5	
Modificeret indt.	4,25	
Udbytte	75,0	
Indre værdi	80%	
Hovedaktionærselskab	ja	Ja -> udbytte har ingen betydning
Ejendomsselskab	nej	Ja -> kurs min. 90% af indre værdi
90%-selskab	nej	Ja -> kun indre værdi har betydning

Skatteår:	2006	2007	2008	hoved- regel	modif.- regel
Indtjeningsevnen:					
Skattepct.	28%	25%	25%		
Skattepligtig indkomst	852500	651000	851200		
+Modregnet tidl.års underskud	0	3	0		
+skattefri udbytter	0	0	0		
+/-særlig indkomst	0	0	0		
	852500	651003	851200		
Skat heraf	238700	162750	212800		
Reguleret skattepligtig indk.	613800	488253	638400		
Reguleret selskabskapital	500000	500000	500000		
i % af selskabskapitalen	122,8	97,7	127,7		
Indtjeningsevnen	Beregningsår	3		987	0
Udbytteprocent	0			0	0
Indre værdi:					
Selskabskapital			500000		
Skattemæssige egenkapital			9463933		
			0		
i % af selskabskapitalen (fulde indre værdi)			1892,8		
Indre værdi				1514	0
Summen af faktorer				2501	0
Gennemsnit heraf				1250,5	0
Kurs - afrundet				1250	0
Skattekursen er				1250	
Selskabskap. x skattekurs				6250000	

Bilag 3 – Skattefri grenspaltning, handelsværdier (med tilladelse)

	Drift & ej.dom A/S		Drift & ej.dom A/S		Drift A/S	Ejendom A/S
	Indskydende selskab	Reguleringer	Indskydende selskab	Forsættende selskab	Modtagende selskab	
Aktiver						
Goodwill	0	2.500.000	2.500.000	2.500.000		
Ejendom	4.857.652	1.142.348	6.000.000	0	6.000.000	
Andre anlæg og inventar	654.215		654.215	654.215		
Varebeholdning	2.241.651		2.241.651	2.241.651		
Tilgodehavende fra salg	1.232.322		1.232.322	1.232.322		
Andre tilgodehavende	85.421		85.421	85.421		
Indestående i pengeinstitut	1.102.594		1.102.594	602.594	500.000	
Aktiver i alt	10.173.855	3.642.348	13.816.203	7.316.203		6.500.000
Passiver						
Selskabskapital	500.000		500.000	500.000	500.000	
Overført resultat	4.651.189	2.823.674	7.474.863	3.554.573	3.420.298	
Egenkapital	5.151.189	2.823.674	7.974.863	4.054.573		3.920.298
Udskudt skat	0	818.674	818.674	591.873	226.802	
Gæld til realkredinstitutter	2.352.900		2.352.900		2.352.900	
Bankgæld	1.452.145		1.452.145	1.452.145		
Leverandører af varer m.v.	750.215		750.215	750.215		
Selskabsskat	65.254		65.254	65.245		
Anden gæld	402.152		402.152	402.152		
	5.022.666	818.674	5.841.340	3.261.630		2.579.702
Passiver i alt	10.173.855	3.642.348	13.816.203	7.316.203		6.500.000
Forholdet mellem aktiver og gæld			0,42279	0,44581		0,39688

Intet krav om at forholdet mellem aktiver og gæld skal svare til forholdet mellem aktiver og gæld i det indskydende selskab.

Bilag 4 – Skattefri grenspaltning, skattemæssige værdier (med tilladelse)

	Drift & ej.dom A/S regnskabmæs.		Drift & ej.dom A/S		Drift A/S	Ejendom A/S
	Indskydende selskab	Reguleringer	Indskydende selskab	Forsættende selskab	Modtagende selskab	
Aktiver						
Ejendom	4.857.652	235.141	5.092.793	0	5.092.793	
Andre anlæg og inventar	654.215	132.510	786.725	786.725		
Varebeholdning	2.241.651		2.241.651	2.241.651		
Tilgodehavende fra salg	1.232.322		1.232.322	1.232.322		
Andre tilgodehavende	85.421		85.421	85.421		
Indestående i pengeinstitut	1.102.594		1.102.594	602.594	500.000	
Aktiver i alt	10.173.855	367.651	10.541.506	4.948.713	5.592.793	
Passiver						
Selskabskapital	500.000		500.000	500.000	500.000	
Overført resultat	4.651.189	367.651	5.018.840	1.778.947	2.739.893	
Egenkapital	5.151.189	367.651	5.518.840	2.278.947	3.239.893	
Udskudt skat	0	0	0	0	0	
Gæld til realkredinstitutter	2.352.900		2.352.900		2.352.900	
Bankgæld	1.452.145		1.452.145	1.452.145		
Leverandører af varer m.v.	750.215		750.215	750.215		
Selskabsskat	65.254		65.254	65.254		
Anden gæld	402.152		402.152	402.152		
	5.022.666	0	5.022.666	2.669.766	2.352.900	
Passiver i alt	10.173.855	367.651	10.541.506	4.948.713	5.592.793	

Bilag 5 – Beregning af udskudt skat ved grenspaltning (med tilladelse)

Udskudt skat	Regnskab	Skat	Forskel	Skatteværdi
Goodwill	2.500.000	0	2.500.000	625.000
Ejendom	6.000.000	5.092.793	907.207	226.802
Driftsmidler	654.215	786.725	-132.510	-33.128
Udskudt skat heraf, 25%				818.674
Udskudt skat vedrørende Drift A/S				591.873
Udskudt skat vedrørende Ejendom A/S				226.802
				818.674

Bilag 6 – Skattefri grenspaltning, handelsværdier (uden tilladelse)

	Drift & ej.dom A/S		Drift & ej.dom A/S		Drift A/S	Ejendom A/S
	Indskydende selskab	Reguleringer	Indskydende selskab	Forsættende selskab	Modtagende selskab	
Aktiver						
Goodwill	0	2.500.000	2.500.000	2.500.000		
Ejendom	4.857.652	1.142.348	6.000.000	0	6.000.000	
Andre anlæg og inventar	654.215		654.215	654.215		
Varebeholdning	2.241.651		2.241.651	2.241.651		
Tilgodehavende fra salg	1.232.322		1.232.322	1.232.322		
Andre tilgodehavende	85.421		85.421	85.421		
Indestående i pengeinstitut	1.102.594		1.102.594	1.000.987	101.607	
Aktiver i alt	10.173.855	3.642.348	13.816.203	7.714.596	6.101.607	
Passiver						
Selskabskapital	500.000		500.000	500.000	500.000	
Overført resultat	4.651.189	2.823.674	7.474.863	3.952.957	3.021.905	
Egenkapital	5.151.189	2.823.674	7.974.863	4.452.957	3.521.905	
Udskudt skat	0	818.674	818.674	591.873	226.802	
Gæld til realkredinstitutter	2.352.900		2.352.900		2.352.900	
Bankgæld	1.452.145		1.452.145	1.452.145		
Leverandører af varer m.v.	750.215		750.215	750.215		
Selskabsskat	65.254		65.254	65.254		
Anden gæld	402.152		402.152	402.152		
	5.022.666	818.674	5.841.340	3.261.639	2.579.702	
Passiver i alt	10.173.855	3.642.348	13.816.203	7.714.596	6.101.607	
Forholdet mellem aktiver og gæld			0,42279	0,42279	0,42279	

Forholdet mellem indskudte aktiver og gæld skal svare til forholdet mellem aktiver og gæld i det indskydende selskab.

Bilag 7 – Skattefri grenspaltning, skattemæssige værdier (uden tilladelse)

	Drift & ej.dom A/S		Drift & ej.dom A/S		Drift A/S	Ejendom A/S
	Indskydende selskab	Reguleringer	Indskydende selskab	Forsættende selskab	Modtagende selskab	
Aktiver						
Ejendom	4.857.652	235.141	5.092.793	0	5.092.793	
Andre anlæg og inventar	654.215	132.510	786.725	786.725		
Varebeholdning	2.241.651		2.241.651	2.241.651		
Tilgodehavende fra salg	1.232.322		1.232.322	1.232.322		
Andre tilgodehavende	85.421		85.421	85.421		
Indestående i pengeinstitut	1.102.594		1.102.594	1.000.987	101.607	
Aktiver i alt	10.173.855	367.651	10.541.506	5.347.106		5.194.400
Passiver						
Selskabskapital	500.000		500.000	500.000	500.000	
Overført resultat	4.651.189	367.651	5.018.840	2.177.340	2.341.500	
Egenkapital	5.151.189	367.651	5.518.840	2.677.340		2.841.500
Gæld til realkredinstitutter	2.352.900		2.352.900		2.352.900	
Bankgæld	1.452.145		1.452.145	1.452.145		
Leverandører af varer m.v.	750.215		750.215	750.215		
Selskabsskat	65.254		65.254	65.254		
Anden gæld	402.152		402.152	402.152		
	5.022.666	0	5.022.666	2.669.766		2.352.900
Passiver i alt	10.173.855	367.651	10.541.506	5.347.106		5.194.400

Bilag 8 – Beregning af udskudt skat ved grenspaltning (uden tilladelse)

Udskudt skat	Regnskab	Skat	Forskel	Skatteværdi
Goodwill	2.500.000	0	2.500.000	625.000
Ejendom	6.000.000	5.092.793	907.207	226.802
Driftsmidler	654.215	786.725	-132.510	-33.128
Udskudt skat heraf, 25%				818.674
Udskudt skat vedrørende Drift A/S				591.873
Udskudt skat vedrørende Ejendom A/S				226.802
				818.674